

NÉPÜNK

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
ORADEA
Strada Iosif Vulcan No. 4.
Telefon: 440.

ZSIDÓ HETILAP
Főszerkesztő: **Wasserstrom Sándor - Leitner Zoltán**
Felelős szerkesztő:

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Beltől: Hírközlési és vállalatoknál 500, magánoknál: egész évre 300, fél évre 160, negyedévre 85 let. Külföldön: 120-80, 45, 25 let. 180, 95, 50 dinár, 25-15 Pengó, 10-6 Dollár.

GÖMBÖS „hiperdimenzionált” zsidói

Gömbös Gyula miniszterelnök a napokban a budapesti parlamentben beszédet tartott. Azzal kapcsolatban, hogy Ruppert Rezső képviselő a felekezeti béke érdekében egy igen értékes és okos beszédet mondott. Nyíltan kimondta, hogy a felekezeti gyűlölködés újra felütötte fejét és hosszasan beszélt azokról a plakátokról, amelyek arra hívják fel a közönséget, hogy ne vásároljon zsidóknál. A kormány pedig úgy tünik, hogy ezek a plakátok virulnak a házakon, a kormány úri a lázító röpiratok terjesztését. A pénzügyminiszter legutóbb kijelentette — mondotta Ruppert — hogy Budapestet a kereskedők és iparosok tették naggyá. És ebben igen nagy része van a zsidóknak. Ezt az utóbbi mondatot azonban már nem a magyar pénzügyminiszter mondta, hanem az interpelláló Ruppert képviselő. S hozzá: Ezután szólott fel Gömbös Gyula magyar miniszterelnök és előbb egy frázist puffogtatott el, amely így szólott: „A felekezeti béke minden körülmények között fenn kell tartani”. De amikor ez a frázis elhangzott, utána jött egy mondat, amely nem volt frázis, s amelyet még semmiféle frazeológia nem tudna más mezbe öltöztetni. Azt mondja a felelős magyar kormány fele: „...bar épen a statisztikai adatok azt mutatják, hogy egyes vállalatoknál olyan hiperdimenzionált mértékben vannak zsidó-vallású egyének, hogy az de facto visszatevészt szül a keresztény társadalomban”. Majd még hozzáülzi, hogy meg van győződve arról, hogy a vállalatok rövid időn belül megváltoztatják ezt az arányszámot. Mit szólunk mi ehhez? Más állam „belügye” ez, de sok tekintetben és érthetően közelről érdekel bennünket ez a megnyilatkozás, ha történetesen az ő országában élénk, megkérdőjelezhető Gömbös miniszterelnöktől: hogy sem a megyénél, sem a városokban (ahol annyi panama van) sem a vasútnál, sem a Mabi-nál, sem az Oti-nál, sem a hadseregben, sem sehol és semerre nincs tehetősége a magyar félmiliónyi zsidó ságnak, hogy elhelyezkedhessen, hát akkor hová menjen? Az egyetemeken a numerus clausus lángpállosa állja útját a zsidó ifjúság érvényesülésének. Sok ipari cikkben az exportnál és importnál ott áll az államilag támogatott „Hangya” és mert van még egyetlen lehetőség, ahol a zsidó iparvezetői keserves kenyert, a kereskedelemben és tisztviselői karban, ott jön a magyar kormány és „ipari novella javaslat”-tával akar új államot állítani a magyar zsidóság elé. De maradjunk a legjellemzőbb miniszterelnöki kijelentésnél. „Hiperdimenzionált mérték!” Ez az a hitleri jelszó, amelyen oly szívesen rágódnak a kis országban. Mit jelent ez, ha nem a legismertebb antiszemita frázisoként, a mindennapi életbe való gyakorlati átültetését? Nem jelent ez más, mint hogy Gömbös miniszterelnök kijelenti,

hogy míg a legtöbb helyen numerus nullus van országban, addig az iparban és kereskedelemben is el akarja zárni előlük az állatkezelőket újat. Híler öbös hangja ez és szörös keze, amely a nyulak országát, a távolokon és meg egyrészt a német irredenta a Balatonig akarja annak-áni Magyarországot egyrészt, addig a gyűlöletet hirdető, elenséges hungot akarja meghonosítani a magyarországi zsidóság körében. Mi pedig Erdélyben úgy látjuk, hogy épen oly fájdalmas megnyilatkozások ezek, mint a németországi, lengyelországi gyűlölet-hullám amely millió zsidót akar első-pörni a munkatrontjának mezejéről. Mi erdélyi zsidók ezt a módszert tartjuk „hiperdimenzionált”-nak. Igen, mi romániai zsidók nagy része, akik nemcsak ezt látjuk keserűséggel, hanem azt is, még nagyobb idegenkedéssel, hogy az erdélyi Magyar Párt amelynek szelleme semmivel sem különb, mint a magyarországi men-talitás, még magához edesgeti a szerencsétlen félrevezetést „magyar zsidók”-at is. Mi nem látjuk és nem halljuk hogy ezek az erdélyi pártbeli háztársadékok valahol is tiltakozzanak a gyűlölet-hullám ellen, amely egészen Románia határáig elér. Nem látjuk, hogy ha már a Magyar Párt keretében ott ülnek, ahol bizonyára a magyarság érdekében küzdenek, hogy érvényt szerezzenek a zsidóság érdekében legalább annyiban, hogy tiltakozzanak az ellen, hogy Magyarországon harmadrendű polgárokká, nincstelenekké és teadzóttakká akarják tenni a zsidó „vallási” testvéreiket, akik a határon túl valóban magyaroknak vallják magukat. De nem csak az erdélyi Magyar Párt zsidó

tagjai, hanem az itteni magyarok is fel kellene emeljék szavukat mindazon javaslatok ellen, amelyeket ott Magyarországon a zsidóság ellen hoznak. Mert a magyar ipari novella-javaslat”-t kerestvére a szerencsére már nálunk naprendről lekerült Roman Valér-lé-e törvényjavaslat”-nak. Már pedig ez a javaslat nem csak a zsidók ellen, hanem a romániai magyar kisebbség ellen is rendkívül súlyos sérelmet tet volna. H gyant tiltakozhainá önérelet a románai Magyar Párt a javaslat kisebbségellenes kitételei ellen. ha azonnal rájukpörítaná az az, hogy a budapesti parlamentben sem bännök kesztélyesebb kézzel a zsidókkal. Mi úgy véljük, hogy e pillanatban nagyobb érdek az utóddállamok nagytömegű magyarságának, hogy ne vegyék el életlehetőségeiket, még az iparban és kereskedelemben, mert hiszen a változott viszonyok folytán ma inkább kell nekik ez az elhelyezkedés, mint akkor, amikor közgazdasági, hivatalok által nyíltan állították előtűk. Hol vannak a magyar párti zsidók? Látjuk és olvassuk, hogy naponta a mexikói katolikus üldözésről, irnak (zsidó szerkesztők) „almadikus” elánnal, mindenről, ami eszükbe jut, de soha egyetlen önéreletes tiltakozást nem hallottunk arról a tendenciáról, amely zsidó szempontból valóban „hiperdimenzionált” és amely legjobban alap lesz arra, hogy a rd való hivatkozással ne legyen rózsákra ágyazott élete a világ egyik d'lamában sem a kisebbségeknek. Tőlünk távol áll a tendencia, hogy talosokat fogalkozunk más országok belügyeivel. De mert még mindig vannak nálunk magyar párti zsidók, jelen gyakran befolyásos pozícióban, felhívjuk mindenre hűvel-müket és idő együltérzéssel kell bíssuk, hogy mint szorított euszba a magyarországi zsidóság életlehetőségét és tük az ellenük folytatón erősbűd zsidóellenes megnyilatkozásokot.

Koscialkowsky lengyel miniszterelnök az antiszemitizmus ellen

Sonnenschein zsidó sejm képviselő a sechita tiltalom ellen Varsó. A költségvetési vita során felszólt a lengyel sejmben Koscialkowsky miniszterelnök, amelyben élesen kikelt a lengyelországi antiszemitizmus ellen. Az antiszemitizmus sérti az állam autoritását és alássa az állam alapjait. A kormány épen oly erélyel fog eljárni az antiszemitizmus ellen, ahogy eljár a kommunizmus ellen. Gondoskodni fog arról, hogy a polgárok biztonsága, felekezeti és faj különbség nélküli megóvassék. Ezután dr Emil Sonnenschein, a zsidó parlamenti klub elnöke tartott beszédet, amelyben élesen kikelt az antiszemita szervezések és sajtóorgánukok működése ellen. Erősen kritizálta a kormányt, amiért nem lép fel kellő erélyel. Moximálta a mindennapi gazdasági antiszemitizmus és a politikai intézkedések és a főkötök zsidóellenes kilengéseit. A vágatási tiltalom behozatalát, mint a legélesebb áttakot jellemezte Sonnenschein képviselő, amely a zsidóságot érheti és követeli a tiltalomnak naprendről való levételét. A vágatási tiltalommal kapcsolatban a megtartott országos zsidó értekezleten dr. Mosé Schorr varsói úbrabbi szenátor, Troczenheim szenátor, rabbi L. M. Lewin és még számos tudós felszólalása után elhatározták, a konferencia, hogy amennyiben megszavazzák a vágatási tiltalom megszüntetését, a vágatási tiltalom megszüntetésére bizottságot hoznak fel, amely a zsidóság érdekeit képviseli.

Csoda történt!

Kénes viz takadt a cluji chasszid-templom alatti rituális fürdő torrásánál

Cluj fürdőváros lesz. -- Hatmillió leit ígérnek a chasszid hitközségnek a fürdőért és templomért. -- A chasszid nőnek Clujról Deje, vagy Huedinre kellene utazni - de nem mennek! -- Nagy vita az anyahitközség fürdője körül.

Rendkívül érdekes természeti tünemény számehelye volt a cluji Dogarilor (Kádár)-uccai chasszid templom alatti rituális fürdő. Ez a templom, a cluji Zsidó Kórház főzéke ben fekszik és annak idején építették, amikor Adz Hare dult, a különválasztást hirdető chasszid csoport és az anyahitközség között. Mint emlékeztet, ez a harc kiegyezéssel végződött. A külön vágatást megszüntették és ezért a chasszid hitközség évi 400.000 lei szubvenciót kap a nagy orthodox hitközségtől, ami elég súlyos megterhelést jelent az önkénteseknek, azonban megkötötték ezt az áldozatot a „felekezeti” béke érdekében. A templom különállásuk megmaradt ugyan, sőt dacára annak, hogy a cluji anyahitközség 5-6 millió költséggel egy mai igényeknek mindenben megfelelő rituális fürdőt építtetett néhány évvel ezelőtt, a chasszid hívek és asszonyok a templom alatt épített rituális fürdőt veszik csak igénybe.

MEGTÖRTENIK A CSODA

A chasszid fürdő vizét az utóbbi időkig mi sem zavarta. Nyugodtan csörgedezett a forrásból és lelki meg testi örömezt szerzett a templom híveinek. Néhány héttel ezelőtt azonban „csoda” történt. Az addig tiszta víz helyett egy kellemetlen szaga, sütétszerű víz csörgedezett a mikvében, amelyet ijedten konstátál, a fürdőbe járó közönség. Tekintettel arra, hogy egy rituális fürdő vizének tisztának kell lenni, legalább is akkor amikor beeresztik, azonnal a vegyvizsgáló állomásra siettek, megvizsgáltatása végett. Korán reggel vették a „mintát”, nehogy később vizsgálatnál olyan vegyi anyagokat is fedezzen fel a vegyvizsgálat, amely nem szerves tartozéka a fürdő vizének.

A vizet megvizsgálták és csodás felfedezést tettek. A víz sötét színe és nem épen illatos lidgőzlése azt a kétségtelen tény igazolták, hogy

A víz kénes tartalmu gyógyvíz, amelyet sokmillió forinttal nem tudtak volna elérni, ha a véletlen nem játszik közre.

Az egyetem vegyvizsgálója megállapította, hogy a forrás vize egyenértékű a kénes gyógyforrásokkal, ahova messi földre zárandokolnak a betegek és a gyógyulásra szoruló, mint ahogy a pesti, vagy bádeni kénes vízhez mennek a betegek ezrei.

A MIKVE VIZE ASZEROLVA LESZ. Az íjedség nagy volt és azonnal betiltották a fürdő használatát. -- Betiltotta a chasszid közület rabbija, a satumarei főrabbi rokna Halberstam Salmen rabbi. Amíg a dolog tisztázást nyer, addig megengedte, hogy a férfiak felkaphassák az anyahitközség fürdőjét, azonban megtiltotta az anyáknak, hogy az anyahitközség mikvéjét igénybe vegyék és elrendelte, hogy az asszonyok vagy Deje vagy Huedinre utazzanak, amikor a fürdés idejét elérkezettnek látják.

MILLIÓK ÁLLNAK A HÁZHOZ. CLUJ FÜRĐÖVÁROS LESZ.

Most jön a csoda második része és ez az, ami épen olyan érdekes, mint az előző. Új perspektíva nyílt Erdély fővárosának lakossága előtt. Bár Cluj mellett források, azonban Cluj városa a csoda azzal, hogy gyógy- és gyógykezelési szempontjából a városnak ve-

tésével előkelő résztvevőköl álló ad hoc konzorcium alakult, amely egyelőre opcióként a templom és fürdő megvételére és hat millió leit ígért már a chasszid templom és fürdő vezetőségének (majdnem azt irtuk igazgatóságának) a fürdő tulajdonjogáért. Természetesen komptikálja az ügyet az is, hogy idegen, nem szent célra, nem is szabad egy templomot áruba bocsájtani...

ÚJ VITA INDUL MEG A NAGY-HITKÖZSÉG FÜRĐŐJE KÖRÜL

Természetesen amíg egyrészt a fürdő körüli anyagi és egyéb kérdések viharzanak addig erősen felkorbácolta a nagyhitközség tagjainak kedélyét (és a fürdő vizét) az a tilalom, amelyet a chasszid hitközség rabbija bocsájtott ki, s amely nem mond sem többet sem kevesebbet, minthogy nem elég rituális az anyahitközség fürdőjének a vize, és az asszonyok vidékre menjenek fürdőni. Azt is kimondotta a chasszidok rabbija, hogy újabb felülvizsgálatnak kell alávetni a nagy hitközségi fürdőt hogy az megfeleljen a „rituális követelményeknek”

Természetesen ez nem olyan egyszerű kérdés, mert annak idején, amikor építették Glazner Akiba cluji főrabbi vezetésével, nagy rabbiizottság állapította meg azt, hogy a hitközség új mikvéje, -- minden tekintetben megfelel a rituális követelményeknek. Többek között a világhírű vizitzi kolomeai, bardisevi, lezsenkei, a nagy-kállói Cheskele Roth és bold. emlékeztető Fried és Wald Jakob cluji alrabbi ellenőrzé-

Sulfamyl puder csak

„EGGER”

védjeggel valódi, más gyártmányú, mint értéktelen utánzat visszautasítandó

sével és hozzájárulásával épült fel. A vizitzi főrabbi pedig valahányszor Clujra megy csak az anyahitközség fürdőjét veszi igénybe.

Mi jögon -- kérdezi a cluji orthodox hívő -- meri ezek után kétségbevonni ennek a fürdőnek megbízhatóságát a chasszid rabbi! Ezzel érveit a Weisz Gyula hitközség vezetőjével kiküldött bizottság is. De ezt kérdezik a chasszid hívek asszonyai is, akik megoldották a gordiusi csomót, és nem utaznak sem Deje, sem Huedinre, hanem elmennek a cluji nagy hitközség fürdőjébe, a szükséges tisztálkodás végett.

Igy lesz a kénes forrásból, amely a föld mélyéből oly váratlanul felfakad, milliókat jövedelmező vállalkozás, így lesz Clujból fürdőváros és varázsol a sziklából csodával vizet, (kénes vizet még hozzá) Halberstam Salmen rabbi és végül, ami nem utolsósorban: így lesz

hat millió lei boldog tulajdonosa a cluji chasszidok hitközsége, ha személt huny ama alapvető zsidó törvénnyel szemben, amely megtiltja a templomok más, nem zsidó célokra való rendelkezésre bocsájtását

Kémek veszik körül a zsidó utasokat a német hajókon

Londonból jelentik: A „Board of Deputies of British Jews”, az angliai zsidó hitközség és testületek képviselőtanácsa legutóbbi ülésén behatóan foglalkozott a német országi zsidóság helyzetével és ezzel összefüggő kérdésekkel. Felolvasták a Joint Foreign Committee (zsidó külügyi bizottság Angliában) jelentését, mely többek között figyelmezteti a zsidókat, hogy ne vegyék igénybe a német hajók szolgálatát. A jelentés ezzel kapcsolatban rámutat arra hogy a német hajók legénye, amint ezt Streicher „Stürmer” című lapja is nyíltan hangzottatja, különös érdemüknek tekintik a kényszolgálatot a zsidó utasok fölött, titokban átkutatják csomagjaikat és holmijaikat és amit találnak, azt továbbítják Németországba. -- A Foreign Committee jelentése ezután a Népszövetség tanácsának a németországi menekültek ügyében hozott határozataival foglalkozik és elégtellessé állapítja meg, hogy a Népszövetség is belátta, hogy csak nemzetközi együttműködésnek utjan oldható meg a menekültek kérdése és ebben az irányban tárgyalások kell, hogy meginduljanak az érdekelt kormányok között, melyeknek előkészítését a Népszövetség titká-

sága mellett felállított menekültügyi hivatalra ruházta a tanács. -- A Board of Deputies ülésén ezenkívül bejelentették, hogy 33.728 font gyűlt össze a lengyel zsidók segélyezésé-
alapjára.

— Befelejődött a Biblia jiddis fordításának műve. Newyorkból jelentik: A napokban jelent meg az első modern, jiddis bibliafordítás két utolsó kötet, amely Jehoash, amerikai jiddis költő műve. A bibliafordításon, amely összesen nyolc kötetre terjed, husz évig dolgozott Jehoash. A mű lezárása alkalmából a Jehoash-bizottság, melynek 75 jiddis író és tudós tagja közleményt adott ki, melyben méltatja a mű jelentőségét. A bizottság két kötetes kommentárt készült kiadni a fordításhoz. Az egész fordítás a szerző halála után jelent meg a könyvpiacra. Jehoash 1927-ben halt meg, míg az első kötet 1928-ban került ki a sajtó alól. Jehoash polgári neve Schelemo. Blumgarten volt, 1890-ben vándorolt ki Litvániából Amerikába. -- Főműve a nagy bibliafordítás s emellett elbeszéléseket, költeményeket és egy palestinai utazást jelentetett meg könyv alakban, melyet héberre és angolra is lefordítottak. A világhíradalomból is sokat fordított jiddisre, ezenkívül dr. Spiwackal karöltve 7000 szót felölelő lexikont adott ki jiddis nyelven a héber és arameus kifejezésekről.

Dr Bihari Miklós

Ergyógyász -- urológus. Diathermia, képlény. -- Ultrarövidhullámú kezelés. Rendel: 10-1, 4-8, Telefon 41989 Bucaresti, Bul. Bratianu 9. III.

HETI GLOSSZÁK

Hol van az erdélyi ortodoxia?

Ha egészen objektívek akarunk lenni, akkor meg kell mondjuk őszintén hogy nem szorványos erdélyi megnyilatkozás ez az orthodoxia berkeiben. Így volt ez a német orthodoxiánál, így van ez ma is a magyarországi vallásos zsidóságnál és nem jobb a helyzet nálunk sem. Míról is van szó tulajdonképpen? Egyszerűen arról, hogy az orthodoxiának van egy furcsa politikája, amelyet „hindu elvnek” is nevezhetünk. A non cooperation elve ez: semmiféle kapcsolatot sem fenntartani a többi zsidó szervezetekkel, azoknak minden egyes ténykedését kritikai hangon lehetőleg elítélni, ellenben a „Sulehan Aruch” alapján, a terített asztal politikáját folytatni. Más kilödjék, mások kaparják ki a forró gesztenyét a parázsból, de amikor menni kell az eredményért, akkor első helyen vannak mandankor az erdélyi orthodoxia kikiáltott vezetői.

Nem megyünk együtt a többi kkel sem mifele kérdésben, ezt mint mene tekintik allitják elének, mert akkor valami nagy baj származik, vagy származék belőle. Ezt kiáltják, mint veszelet az orthodox naiv tömegek lelkébe. Nem mondjuk egy szóval sem, hogy vannak bizonyos vallási kérdések melyekben éismerésre méltó és akceptandus a rigorózus zsidó álláspont. De, hogy miért nem elég megbízható nekik sokszor politikai vagy gazdasági ügyek szempontjából a többi zsidók összefogása, azt nem értjük, most is nem értettük sohasem és valószínűleg -- mert benőtt a fejünk lágya -- nem értjük majd a jövőben sem. Nem értjük meg, hogy amikor a bucarestii legfelsőbb tanács megalakulásáról van szó: az erdélyi orthodoxia azonnal hirdeti, hogy nem akar együtt menni. Neki külön wurst kell, hogy miért, ezt csak ők tudják. No de tuduk mi is egy kicsit. Tudjuk azt nekik különparlamentri külön szenátusi képviselőt kell. Nekik minden külön kell, a hivatalos orthodoxiának. Most, hogy megalakult Bucarestben az ország-

valamennyi zsidó hitközségeinek országos szerve, amelyet Románia egymilliónyi zsidóságának 800.000 lélekszáma elfogadott, mint hivatalos szervezet, akkor miért jelent be külön véleményt az erdélyi orthodoxia 200.000 lélekszámát szerinti alig reprezentáló hivatalos szerve: hogy non cooperation.

Mi ennek az eredménye? Megalakult a legfőbb tanács is, anélkül, hogy az orthodoxia képviselőt kapott volna benne.

Most megalakult az országos hitközségi szervezetek központi szerve. Mit mond erre az orthodox központi iroda? Nem megyünk veletek.

Vizont amikor a legkisebb baj van, akkor nem akad egyetlen olyan igazi beszélő tudó, összekötéttesséssel rendelkező felelős tényezője az erdélyi vallásos zsidóságnak, aki kimerné nyitni a száját. Ha baj van, akkor jól jönnek azok akiket különböző negatívánál és letagadják, mintha azok valóban a zsidóság hivatalos képviselői volnának. Ha el kell intézni valami sérelmet, akkor nem megy le az Iroda, mert nem is mehet. Nincs hova menjen, mert nincs sehol megfelelő nexusa és hínes ki menjen. Nem csak azért, mert beteg az elnökség, hanem mert beteg az egész Iroda is. Azért van aztán, hogyha mégis baj van, akkor jól jönnek Dr. Fiderman, meg akkor mennek a „szenátor”-hoz Dr. Niemerover grand-rabbihoz, akik különbözőben nem ismernek el. Akkor szaladgál hat tővig lejárhatja a látát Horia Carp Dr. Fischer Tivadar, meg Dr. Fischer József, meg Dr. Klein Miksa, akkor igen, de különben „non cooperation”

Meg kell mondjuk, mert már igen régen nyomja lelkünket, hogy e hallgattuk, hogy sem kultuszegély, sem a szombai irásköte lezettség felfüggeszése az iskolákban, sem a gabella-ügyek, sem a hitközségi bétének, ugyahogy való hatalmi szóval való fenntartása sohasem sikerült volna -- ha ezek a fenntevetett hivataluk magasztalan álló reprezentánsok, nem mennének és nem rohanának az első hívó szóra. Mennek lekezes, önzetlenül, semmiféle elismerést sem várva de viszont azt nem várják -- és joggal nem várják -- hogy amikor közös zsidó összefogásról van szó, akkor jöjjenek, a patenterozott orthodox vezetők és azt mondják, ezek

Molinar és Moser Kölniviz

Legtartsosab! Illat! Daltó hatás!

Nel a posimokkal, ezekkel a „nem-zsidókkal” nem ülünk le egy asztalhoz.

Az orthodox zsidóság vezetőiben sem nálunk sem mássutt nincs eléggé kifejtőve, a vereint merchieren und vereint scologen jelszava. ők másképp állítják be ezt: azt mondják külön kell mindenkiben és mindenkinek haladni, a magunk apró kis hitközségi dzsungeljeiben kiéni magunkat, de amikor aratni kell, amikor szenátusi képviselőt kell, amikor a sok harcokat, verekedéseket, vitákat és munkákat érik a gyümölcse, akkor kitalálnak a pátzra és mellőngető rabuliztikával hirdetik: hogy nekünk jár minden eredmény -- mert csak mi vagyunk a hamisítatlan zsidó-ág legméltóbb képviselői. A mannaulási idősé azonban régen elmúlt. Tudomásul kellene már venni az orthodox vezetőknél, hogy meg kell találni a közös platformot, kivéve vallási kérdésekben, a többi romániai zsidósággal, akkor jögnék lesz követelni mindenhol és mindenkor azt, ami jögnél ki is jár a vallásos zsidóságnak. Ezt a kétlaki politikát perhorreszkáljuk és legfőbb ideje volna, ha etekintetben új po-

Dr Grünwald Lipót

A KÁLLÓI SZENT REBBE

Ezrek és ezrek zárandokoltak e héten Nagy-kállóba, a szent rebbe sírházhoz. Most száz izenharom éve Zaja Adarkor, hogy meghalt rebbe Reb Eiskl Taub, a csodatevő szent pap.

Rabbi Eiskl Taub Nagy-kállón született 1751-ben, tehát „magyar” rebbe volt, akinek neve messze országokban is jóhangzású és ismert volt s akéhez évente mindenfelől ezrek és ezrek zárandokoltak. De nemcsak caddik mődségében ködoltak neki az egész országban és annak határain túl is, hanem általánosan elismert kiváló „gaon” is volt a talmudikus disciplinák terén.

Rabbi Eiskl Taub édesanyja szegény ember volt és nem volt módjában melémédot tartani a fia számára. De milyenek is voltak az akkori melámeddok! Tudatlanok, őrüsféjúek, tanítási módszerről halvány sejtelmük sem volt. A gyermek Eiskl vadon nőtt fel, mint a többi szegény sorban levő zsidó gyermek az időjárat. Jámber édesanyja azonban, a jó Reisel, akiről az „öreg kállói” később oly nagy kegyelettel és finny gyöngéd süsséll szokott volt könnyes szemmel megemlékezni, éreány és jámborságát hirdette: édesanyja maga látott hozzá, hogy a négyéves korában atyját vesztett gyermekkel legelőbb az „lel-béih”-et megismertesse és aztán az imádkra megtanítsa. De már több nem tellett a szegény özvegytől. Amikor a gyermek már hétéves lett, kiküldte az

anya a mezőre néhány juhval, hogy ott legeltesse.

Abban az időben jött éppen a Rabbi Leb Sarah's, a Bál Sém egyik tanítványa. Magyarországra, rokonal közé. A hosszú, nehéz utazástól meglehetősen kifáradt és elcsigázott öreg rabbi Nagy-kálló határába érkezvén, megfelelő árnyékos helyet keresett a közelben, ahol kissé összehort tagjait megpihentesse és éppen annak a legelőnek a mesgyéjén állt meg a rabbi rozoga egylovas alkamatosságra, ahol Eiskl Taub vigyázott a nagy nyári forróságtól elkikkadtan a fűben hasaló juhaira. A rabbi leszállott szekeréről, lephint egy nagy terebélyes vadkörtefa hús árnyékában, mely körül a lovacsának harapalója is akadt. A gyermek észre sem vette a jövevényeket, de az öreg rabbi éles pillét igenis megütötte a gyermek vékonyka hangja. -- Odafélel és hallja, amint az egyre csak azt hajtogatja:

„Ribbone sel Olam! Eiszer hast Du auch ein paar Schäftelech, gib sie her, ich hab' sie Dir hüten...” Gott, süsser Gott, ich hab' Dich so lieb!...”

Rabbi Leb Sarah's nagyon elesodálkzott e különös szavak hallatára. Odament a gyermekhez és megkérdezte, hogy kinek a fia? Ez elmondta neki, hogy ő a Reisel fia” és hogy atyja három évvel ezelőtt meghalt. Az öreg kérésére elvezette őt anyjához. A szegény özvegy éppen a tűzhelynél foglalatalkodott az ebéd elkészítésével, mikor fia az idegen kíséretében a konyhába bejött. Be sem várva csodálkozva rátekinő anyja kérdést, így szólt a gyermek: „Anyu

kám, egy sakter jött, aki beszélni akar veled”. (Akkor ugyanis minden hosszú kabátban járó zsidóban saktert sejtettek.)

„Böruch hábbó, Schöbheit!” (Isten hozott, Sakter!) „En Reisel, az özvegy vagyok. Jöj ön, szivesen látom ebédre”. „Nem ebédelni jööm, hanem más nagy dologt vezeéret ide. Különbem nem is vagyok sakter, jó asszony, amint gondolja, én Lengyelországból való és „rebbe” vagyok. A fia megverte tetszésemet és azért jöttem, hogy arra kérjem, bizza reám a fiát, tanítatni fogom és rabbit csinálók belőle, mert az a meggyőződésem, hogy kellő utbaigazítás mellett azzá is válhatik”.

Örömkönnöket sirt a jó Reisel, mikor az idegen rebbe kijelentést hallotta és habozás nélkül látta őt azelőtt, de nemcsak kifejésü arca, hóféhér hosszú szakállá teljes bizalmat váltottak ki belőle az idegen iránt és hitt neki, hogy árva kisfiát oltalmába veszi és rabbiává nevei. Az a gondolat, hogy a fia, a szegény özvegy Reisel gyermeke valaha rabbi lehet, minden aggodalmát eloszlatva, fűdalmát elcsitította és beleegyezést adta, hogy a rebbe őt maevál vigye, miután előbb őt magát is megkötötte, hogy 15 év múlva meg rebbe lesz a fia is, ahít sok ezer ember tisztelettel fog környékezni. A nagy örörmében majdnem eszelőssé vált anyja régi szívvel, érzékenyen elbűsuszott gyermekéül, akét az idegen még aztán magával is vitt.

Rabbi Leb Sarah's nagyon örült, hogy sikerült neki egy „nagy lelket” felidezni, akinek szárvonogatását elősegítet, nem

Itikát inagurálnának az arra hivatottak. És meg mondjuk azt is hogy ezeket a méltó képviselőket nem kell okvetlenül azok között keresni, akik mindenkor a fórumon árgóknak és bizonyos tekintetben lejártnak mutatnak, hanem van sok olyan értékes garmatúrja az erdélyi orthodoxoknak, akik a jövőjük miatt nem tolatkodnak az élre és esendően meghúzódva várják, hogy eljőjön idejük. És mi azt mondjuk, hogy ez az idő melőbb el kell következzen, mert ezt kívánja a közös zsidó érdekek jólfellegott jövőbeni perspektívája. El kell jöjjön melőbb az el is fog jönni. Ezt várjuk ennek bekövetkezését hisszük és reméljük.

A davosi gyilkosság következménye ez, vagy sem?

A berni napilapok közlik: „A szövetségünies elhatározta, hogy a jövőben nem engedjük meg semmiféle formában a német nemzeti szocialista párt svájci alakulatainak röküvészt.“

Nem tudjuk e percben, hogy vajjon a revolvorgolyós, amelyk Davosban néhány héttel ezelőtt repültek, milyen következményeket fognak rázúdítani a zsidó-ágra. Főleg nem tudjuk, hogy a német zsidóságna, mennyi baja lesz ebből a szomorú gyilkossági ügyből, amely a svájci náciok vezért segítetté át a Walhallába. De kétségtelesen látszik, hogy a svájci állam szövet ségtanácsának fenti határozata meghozatala nak elődezésében nagy szerepe van a Frankfurter féle merényletnek. Bizonyos szempontból elérte célját az exaltált zsidó fiatal ember. Az egész világsajtó foglalkozott újra a német zsidóság elnyomásának tényével és rávilágított arra, hogy a rendes külügyi képviselőten, az ugynevezett nagykövetsége ken és konzulátusokon kívül és azokon felül, léteznek minden országban, illegális nemzeti szocialista expozitúrák. S hogy ezek a teles és Berlintől patronizált szervek, az abból a tényből is kitétszik, hogy maga a Füh-

rer tartotta a gyászbeszédet, a megölt Gust loiff felett.

A svájci lapok megírták azt is, hogy a kormány beföltötte a nemzeti szocialista párt gazdasági hivatalának svájci működését is. Viszont méltatlankodva utasítja vissza ez a sajtó, a németek vádját hogy Sváje felelős Gustloff meggyilkolásáért. A lapok szerint véletlen az, hogy épen Svájeban történt a merénylet, az okokat, az előidéző okokat mégis Németországban kell keresni. — Csak azokra a politikai gyilkosságokra kell gondolni, amelyek Németországra jövetett el és akkor különös a németek felháborodása. De nem csak ezt írják a lapok. Közlik azt is, hogy Gustloff ideiglenes helyettese, Jaensen és Engler, Zürichben gyűléstet hirdettek Sváje ellen és nem érdemlik meg a köztársaság vendégjogát, amellyel mindenkor visszaélnék.

Igen, visszaélnék. Az a német prepotencia, amely ellenszenvessé teszi őket a világ minden részében abban éri el talán legmagasabb fokát, hogy idegen szuverén államok területén is úgy viselkednek, mintha a Führer nem a németiség atyaura volna, hanem a világ valamennyi nemzetének és főleg azokban az államokban és azokkal az államokkal lépnék fel a legagresszívebben ahol a németiség, mint kisebbség él.

Gustloff meghalt és ha halála folytán a zsidó nemzet szocialista alakulatokat és titkos szerveket, akkor azt a tényt csak megelégedéssel veheti tudomásul a világ, demokrátiás közvéleménye és nem utolsó sorban, a világ zsidósága.

A palesztinai zsidóság segíti a gátlatot...

„A palesztinai zsidóság tovább folytatja jótékonsági tevékenységét, amelyet a gátlat országok zsidóságának felsegítésére megkezdett. Nemrégiben Tel-Avivban Meir Dizengoff polgármester elnökletével segélybizottság alakult az éhező beszarábiai zsidóság felsegítésére. Ebben az akcióban minden közintézmény és sok jómódú magános

résztvevett, akik jelentős összegeket adtak, amelyeket már át is utáltak Kisenyevé.“

Fenti kommunikát a zsidó távirati ügynökség adta ki. Száraznak látszik a je lentés, pedig szív dohog benne, az áldott áldozatkész, igazi zsidó szív. Ezernyi gond dal, bajjal küzd a palesztinai zsidóság, u maga napi bajai lefoglalják minden energiáját. De nem hagyja nyugodni az a zsidó érzés, amely összedobban, ha valahol a világon a zsidóságot hajéri. Tel-Aviv zsidó polgárai pénzeket adnak a beszarábiai szenvedő zsidóság számára. Milyen fordult a ez a sorsnak! Eddig azzal „vádozták“ az asszimiláns rétegek a palesztinai zsidóságot, hogy minden pénz kevés nekik, mert a szomszjas, szikkkadt ercei humusz, minden pénz felszív. Így mondták ők és mi nem tagadjuk, hogy ez a tropuszi föld valóban minden összeget használni tud, hogy a sivatagi homok által letarolt évszázadok alatt elhanyagolt területekből — élettől duzzadó kolóniák legyenek. De a zsidó önzetlenség, a zsidó áldozatkészesség nem ismer mértéket. Míg ott a város szomszédságában erőttől duzzadó izmos munkások, munkára várnak, addig a tel-avivi polgármester ülést hív össze — mert Európa egyik elhanyagolt sarkában — éheznek a zsidók! És a palesztinai zsidók adnak. Nagy összegeket adnak, csak azért, mert az éhező gyerekek hangja elhangzott hozzájuk is és nem bírnak nemet mondani. Milyen furcsa „vád“ is volt, amikor a Palesztina-ellenes zsidók „tiltakoztak“ az ellen, hogy a pénz odáván doroljon. Pedig „jó befektetés“ volt. Ime a példa. A kiküldött garasok — aranyfontok fiatldtak. És jönnek a fontok Tel Avivból — beszarábiába. Welche Wendung Got test!...

— Akadémiai képzettséggel rendelkező nagykereskedelmi vállalat 27 éves tulajdonosa. beszélt román, magyar és német nyelven, keresi intelligens jómódú urlyán ismeretségét házasság céljából. Leveleket pontos cím, fénykép és hozomány megjelölésével, a legnagyobb díszkréció mellett a kiadóhivatalt továbbít. Válaszfelvétel küldendő.

különbön örvendezett a kis Ejsiki is, hogy már most ő tanulni fog s közelebb lesz az Istenhez, akit ő „ugy szeret.“ Elutaztak és megérkeztek N'kolsburgba, ahol akkor a híres szent Rabbi Snelke Horovitz ült a rabbiszékben.

Ülközben — az új meglehetősen hosszú volt és sokáig tartott — rabbi Léb Sarah's bibliára fogta a fut, aki éles feljegzése révén meglepő nagy előhaladást tett. Amint N'kolsburgba értek, a rabbi bucsut vett a sylvmekelő. El sirva lakadt és nem akart elválni tőle, de már a rabbi eltűnt, nem látta már sehoh a egyedül maradt az utcán... A gyermek Rabbi Snelke házába került, aki szívesen fogadta s maga kezdte tanítani. A ficska rendkívül tehetségesnek mutatkozott, feljegzése nagyon könnyű, szorgalmas lankadatlan, tudásvágya telietetlen volt és általános feltűnést keltett a városban. Teljes tíz évig volt a nagy rabbi Snelke keze alatt, kinél az egész tanulást s több más fontos könyvet alaposan végig tanult. Most tanítója így szólt Ejsikkhoz:

„Ime, fiam, tórárt nálam már eleget tanultál: most pedig utazálj Lizsenszkbe, rabbi Elimelech-hez, ő tőle „jiráh“-t (istenfételmet) fogsz tanulni. Itt azok nekéd egy levelet hozzá. ő is saját fia gyanánt fog tekinteni nála fékéletesen fogod tudásodat, erényeidet és őt év mulva hazá fogsz hazáni édesanyáddhoz, aki bizony már epedve várja visszatérteled.“

Fájdalmas érzéssel vált meg az immár fiatalemberré cseperedőt kis Ejsiki Taub szeretve tisztelt mesterétől és mely gondolatba merült, szomoruan kelt utra Lizsenszki felé. Ment, mendégett vagy egy óra hosszánig, egyszer csak megmárvá ált meg az út közepén: egy székér jött vele szemben, melyről egy nagyon ismerős öreg ember szállt le, barátúrosan kezét nyújtva feléje... Ejsiki! — szóló hozzá nyíjasan. — Úlj fel hozzám a székére: én hoztalak Nagykállóbi N'kolsburgba, most pedig elviszlek Lizsenszkibe.“

Most persze a fiatalember felsmerre a hozzászólót, (hiszen rabbi Léb Sarah's volt) áhitattal sietett kezécskölömi az öreg rabbi nak és szemel könyvekkel teltek meg... „Gyerünk fiam, siessünk — szóló rabbi Léb — mert a Lizsenszki caddik már régen vár rád.“ (Később az öreg kállói sokszor mondotta környezetének: „Azok a napok, melyeken megadatot nekem vele együtt utazhatni Lizsenszkibe, életemnek legkedvesebb, legbecesebb órái voltak. Mert amikor először mentem vele, még nem tudtam, ki is ő és mi ő, de akkor már kellen tudtam érekeim mitvohtát.“)

A Lizsenszki szent rabbi házában nagyban gyarapodott a mi hősiünk érényben és istenfételen dolgában. A Lizsenszki rabbi nagyon kedvelte és valóban fiának tekintette amint azt Rabbi Snelke neki már előre megmondotta. A fiatalember alig vette észre, hogy az őt év már lelélt, amylra ragaszkodott szeretetiben és tisztelőiben a Lizsenszki rabbihoz. De egy este a rabbi Elimelech megszólította Ejsiki Taubot aképen:

„Fiam, ime elérkezett az ideje annak, hogy visszatérj édesanyáddhoz, amint a caddik rabbi Léb Sarah's azt neki megígérte. Téri tehát vissza anyáddhoz, vegyél fele séget, hogy öreg jó anyádnak öröme teljék benned. Eryben ezennel fevatlak és megáldalak azzal: hogy akit Te fogsz megáldani, az áldott is legyen!“ — S fejére tette

mindkét kezét s hosszan megáldotta és ezzel végezte imnepélyes szavait:

„Nézd kedves fiam, csak amikor már betöltödt a 30-ik életévedet, akkor vállalj rabbságot. Különbön iparkodjál elsajátítani s gyakorolni az „áhitáthi jiszroel“ (Izrael szeretetünek) nagy erényét... Sok viszontagság fog nyílni fejed fölött elvárhanak, de végre is nap gyanánt fog igazságod kiderülni: — eredi és lény boldog!“

Mélyen megrendülve, érzékenyen elbucszott második mestereől is és immár mint felavatott rabbi és caddik vette nyját — hazafelé édesanyjához... Nem is kételkedett abban, hogy anyja még életben van, hiszen a nagy caddik, rabbi Léb Sarah's biztosította őt, hogy mint „nagy világosságot“ (ór gádól) fogja a fiát viszonlítani!

Két hónapig tartott az utazás Nagykállóji és ott megérkezve, első kérdése természetesen anyja lakása után volt. A viszonzlítás fölötti öröm viharos kilörésének csillapultá után apróra elbeszélte örömében folyton sirdogáló anyjának kalandos élményeit és lassan-lassan összegyűltek a szomszédok arra a hírre, hogy az övegy Reisel fia mint valóságos rabbi tért haza. Nagy volt a csodálkozás, mindenki kezdett útkömbben reménykedni: hátha jén ismét valamelyik idegen caddik „nagy kellet“ feljutatni ezen a vidéken?... De sajnos, rabbi Léb Sarah's csak egyszer járt Nagykállón, s rabbi Ejsiki Taub is csak egy szünetet Szaboles földjén... Amint a Lizsenszki rabbi Elimelech elő re megmondotta, harmincéves korában, 1781-ben, megválasztották rabbi Ejsiki Taubot Nagykállón és egész Szabolesban rabbinak, és megkezdődött legendás pápi élete.

Estekadók óta tartó belső elégedetlenség után

SZAKADÁS ÁLLOTT BE a Mizrachí erdélyrészi központja és a Zsidó Nemzeti Szövetség jelenlegi vezetői között

A mizrachista vezetőségnek a konfliktussal kapcsolatos állásfoglalása

Evek óta esendes és szívós harc folyt a külszák mögött az erdélyi Mizrachí szervezet és a Zsidó Nemzeti Szövetség vezetői között. Aláhozaton le kell szögezzük tényeket, hogy nem a cionisták és mizrachisták között dult ez a harc és nem is egészen ideológiai ellentét volt az, ami sok tekintetben ellentéteket támasztott a két szervezet között. Hála a zsidó élelétűnek és az évtizedek óta kialakult és kifejeződött világméretűnek, azzal tisztában volt és van minden egyes erdélyi cionista és mizrachista, — hogy szerepük egy a galus, mint a Palesztina munkában szigorúan körülhatárolt keretek között mozog és mindkettő erős és szánór állapotban, mert ezt írta nekik a mizrachista diszciplína.

Erdélyi zsidó tömegek nagyrésztben mizrachista érteimiek, akik mindenkor csak azért vallották magukat a Zsidó Nemzeti Szövetség híveinek és tagjainak, mert ezt írta nekik a mizrachista diszciplína.

A timisoári vezetőség azonban vélt erje és még véltben külföldi befolyása tudatában mindég jobban és jobban elmergedette a viszonyt, amely közötté és a mizrachí szervezet között lennállott, több mint egy évtizeden át. A Mizrachí sokat és sokszor tudott volna ténnyeket és adatokat produkálni amely a további együttműködést lehetővétenné tetre volna. Ígykezett ezt applánálni ami többbevesebb sikerrel ment is, az utóbbi évek folyamán. Helgatott, ha foglaj összeszerítva is, amikor határozott kérésére, mindenkor olyan delegátusok és megbízottak küldettek ki a központól, akik nem respektáltak legtöbbször az erdélyi vallásos zsidóság vallást érzeméit. Sokszor előfordult, hogy mint hivatalos delegátusok szembesültek ennek a nagy erdélyi tömegek levalásosabb érzelmeivel, holott tudhatják azt, hogy hivatalos kiküldötti minőségben előtér delemátusok feltélenül respektálni tartoznak annak a zsidóságnak érzelmeit, amelyek támogatást akartak jnyvbe venni s nagy építő munkához, állandó serelem volt ez, amelyet a Szövetség központja sohasem respektált édesen sőt letebbször nagy mértékűt. Azt is hallgatogát eltárta a Mizrachí, hogy minden egyes évi konferencián megszavaztak egybevonót a Mizrachí központjának. De ezt sohasem fizették ki, ugyanezkor minden megbeszélés nélkül a legkisebb ifjusági szervezetet a legbecesebbben támogatják. Tudják azt is, hogy a sékel-akciók és alapok sikere igen gyakran legnagyobb részt annak a mizrachí ifjuságnak köszönhető, amely semmiféle áldozatkészseettől nem riad, vissza, amikor a sékel-akció és annak sikeréről volt szó.

Mindezek a nehézségek azonban nem tetek lehetetlennek az egymáshozóti — legálább kifele való — harmoniát. A háttérben folyton dult a harc, mert a mizrachinak épen úgy meg van a maga körülhatárolt elvi ellentéte mint ahogy létezik az a cionista szervezetbe tömörült ifjusági nézők és frakciók között.

Legsőbb tanújele ennek a békés harmoniára való törekvésnek az: hogy most, a múlt év decemberében Timisoaran tartott nagy interzabizottati ülésen a mizrachí volt az, mely a legerősebben kardoskodott amellett, hogy

ne változzék meg az Erdélyi Nemzeti Szövetség neve, „Cionista Szervezetre“, mert épen azt akarták kihangsúlyozni, hogy a Szövetség nagy kereteiben mindenféle irányulat helyet kell kapjon, ahogy kapott is a múltban és kapthatott volna a jövőben is.

MOST AZONBAN KITÖRT A NYILT ELLENTÉT

A Mizrachí — Gyatosságból — nem vált fölten és mindenkor érte azt, hogy elkövetkezhet az idő, amikor különállását törvénybe is biztosítani kell. Ez ugyszólván preventív intézkedés volt. Tette pedig azt azért, hogy jogi különállást hatóságilag is apróba jassa, ha azt változott körülmények egy kívánának. Epen ezért már régebben lépéseket tett, hogy az illetékes minisztérium hagyja jóvá külön alapszabályait. Amikor a Szövetség errel tudomást szerzett, Dr. Misu Weiszman bucaeresti ügyvéd után mindenit elkövetett, hogy a kormányhatóság jóváhagyást eljancsálja. Ez azonban nem sikerült. Ugyanezkor mit benn a szervezetben a mizrachisták ténykedéseit mindenkor a legbuzzebb módon korrekarizották, addig azoz különválasztandóvá a legerősebb eszközökkel megakadályozni ígykeztek, mert bizonyára tudták, hogy a Szövetségnek esddie életképes az a erdélyi Mizrachí és a mögéje tömörült vallásos tömegek mezdők annak megfelelő hely terét és jöveimét erre, hogy más az édesen cionisták reprezentánusa beszésszen egy tőle országban, mint mint ez Éreben és a világ valamennyi cionista hatóságánál.

KIVÁLÁS AZ ERDÉLYI ZSIDÓ NEMZETI SZÖVETSÉGBŐL.

Az ellentétet most egy konkrét esetben kifolyog már annyira kiéleződött, hogy azt már nem lehetett tovább elkenőzni. Meglett a pohár! A jeruzsálemi cionista világszervelet évenkénti kiküldötte Roth Eiramot, a Mizrachí évtizedes kiváló harcosát, hogy vezesse le Erdélyben a sékel-akcióit. És a Szövetség, amely mindenkor igéretet tett arra, hogy minden hivatalos állás kiszékelhető és dotálkonal be fogja tartani a partit, de azt a gyakorlatban mindenkor elgáncsolta, (lásd az Alapok titkari állását), most Rath delegátusánál nyitlan kijött a számmal. Minden skruvulus nélkül nyitlan az írta az erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség vezetősége a jeruzsálemi központnak, hogy Rath „partember“ és alkalmatlan a sékel akció levezetésére és azért, a legerősebben szembelényezkedik tehát annak kiküldetésével. Ugyanezkor nyitlan szembelényezkedett a Mizrachí erdélyi országrészi központjával is, amidőn az nála úgy írásban, mint delegátok útján intervenált és nyitlan megmondotta, hogy nem ad rá sokat és nem respektálja kivánságait ebben sem, úgy ahogy tette ezt a múltban.

Ézt nem tűrhette tovább a Mizrachí erdélyi Cionista Központja, hogy kiválik a szövetségből és ezenal külön utakon fog lelépni.

Bizonyos az, hogy az erdélyi Mizrachinak éven korbantársan tömegek vannak, amelyek híven követni fogják a Közönségi elhatározást és ezután fogja megvárni a Szövetség elhatározást, vezetősége, hogy mit veszi akkor, amikor

Ha öszül a haja, használjon Farkas-féle hajregenerátort **50** lei.

Kapható: FARKAS ISTVÁN „APOLLÓ“ Drogeriájában „CORSO“ illatszertárban ORADEA, a Banca Româneascaval szemben. Postai széküldés naponta.

az erdélyi cionista zsidóság lezér-kezebb és számban is legnagyobb tömegét eltaszítja magától.

AZ ERDÉLYI MIZRACHI KÖZPONT VEGREHATÓBIZTOSÁGÁNAK GYÜLESE ÉS HATÁROZATAI

A Mizrahi erdélyi központjának elnöksége a történelem után szükségesnek látta, hogy az ország végrehatóbizottságát összehívja és állandó permanensülést tartsa, az úgy vélekedve likvidálásig. Amal is inkább, mivel a Zsidó Nemzeti Szövetség ezen ügyben Mizrahi-ellenes pártpolitikát üvez a cionista világorganizációja Executívája (Szocnut) utóból távirati infokérésre dacára még a cionista díszcipinával is szembehelyezkedve negálta a cionista legfelsőbb szervezet utasításait csak azért, mert ezáltal véletlenül elcsúszhatna az erdélyi cionista körökben és kedvelt ember. A támadás a Szövetség részéről kettős éü, egyrészt a pártdíszcipinával szemben, másrészt pedig többszöri határozata dacára a mizrachistákat akarva vele megbántani.

A Mizrahi erdélyi központi vezetőség emellett több napon keresztül tárgyalta és beható megfontolás alá vette a szervezet és a Szövetség között felmerült ellentétkeket és a legerélyesebb lépések megfontolt határozatai.

Egyidejűleg ezzel kapcsolatban a Mizrahi erdélyi központi végrehatóbizottsága a határozatokat átiratban közölte a jeruzsálemi cionista központtal, amely az illetékes helyről kapott információknak szerint a következőképpen szól:

1. Minden fáradozás dacára, mostantól lehetetlené vált a további együttműködés az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetséggel. Megszűnik leti; további együttműködést az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség keretein belül.

2. A Szövetség valamennyi szervezést de legalább megmozgatókat visszahívja.

3. A Mizrahi összehívja országos nagybizottságát, hogy ratifikálja a különváltást az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetségtől.

4. A Mizrahi országos szervezet executívája a legnagyobb bizalmatól biztosítja a cionista Világszervezet jeruzsálemi központját és igéri, hogy továbbra is mindenben és mindenkor respektálai fogja annak intézkedéseit.

5. A Mizrahi továbbra is folytatni fogja önállóan, az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség től különváltan a legnagyobb intenzitással a KKL és Korán Híjjesed munkáját, valamint a sékel-akkcióit is teljes felkesedéssel levezeti és a közvellen érintkezést továbbra is fenntartja a jeruzsálemi cionista executívával.

6. A Mizrahi executív megjelözi azt az el, hogy mindezeket közölte tudomásvétel végett a jeruzsálemi cionista Világszervezet központjával.

Végül közli az átiratban, hogy a jövőben minden rájuk vonatkozó intézkedést, levelezést; stb. direkt az orszadi Mizrahi országközi központhoz intézzenek.

MI KÖVETKEZIK?

Erdély zsidósága, amely túlyomólag nemzeti alapon álló vallásos mentalitású, a legnagyobb örömmel üdvözölheti a Mizrahi országos központ határozatát, amelynek értelmében zentul külön utakon fog haladni a Mizrahi országási szervezet, az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetségtől.

A mizrahi Erdélyi központja ezzel töveit a többi országos mizrahi szervezetek példáját. Palesztinában, Lengyelországban, Németországban, Szlovákiában és ugyiszlván a világ minden részében, de meg itt nálunk is.

a többi országrészekben, az ókirályságban. Bukovinában Beszarabiában önálló és jól prosperáló szervezettek vannak a nemzeti alapon álló vallásos zsidóságnak. Az erdélyi nemzeti alapon álló vallásos tömegek is, de maga az erdélyi zsidóság visszacsúszásban levő erdélyi cionista mozgalom is csak nyerhet azáltal, hogy a Mizrahi nem lesz tovább az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség függvénye s nem lesz a szervezet ségi vezetőség kénye kedvére pórázon rángatva.

Tizenöt esztendeje dúló belső elégtelenség kirobbanása ez, amely hivatva van az erdélyi cionista életben erős fiztulasi folyamatot megindítani, mivel a mizrahi cionisták nem egyedül állnak ezzel az elégtelenséggel, hanem mindazok a régi kipróbált cionisták, akik hosszú éveken át elharcosai voltak a cionista életnek, már régen megelégteltek a timisoarai vezetőségnek az erdélyi cionista életre való súlyos ránehezésért.

Az erdélyi cionista élet csak erősödni fog ezzel a fiztulasi folyamattal és ma már olyan mély gyökereket ereszett a cionista gondolat az erdélyi zsidóság talajába, hogy nyíltan kitárhadjuk és szembenézhetünk azokkal a bajokkal, amelyek orvoslása hivatott arra, hogy igazi regeneráló munkának vessen meg szilárd bázisát az erdélyi zsidó közéletben.

Zsidó nem köteles átvenni a Németországban korábban rendelt árukat. A lipcsei „EME” cég a varsói bíróság előtt beperelte az ottani Columbia céget, mert az új német országai törvények hatása alatt nem volt hajlandó átvenni a korábban rendelt árukat. Bíróság elsőfokúlag a német céget elutasította keresetével, mire a másodfokú bíróság most foglalkozott ezzel az érdekes perrel és helybenhagyta az elsőfokú ítéletet és a német céget elmarasztalta a költségek megfizetésében is.

Mint a tör, úgy szur a tájdalom

az organizmusunkba. Megbénítja tagjainkat és akaratumkal. Pedig milyen egyszerű a segítség

LINYCOL

használat a érzékeny helyen elrevoit minden fájdalmat, legyen az reuma, köszvény, ischiás vagy fejfájás. LINYCOL: Véste emlékeztetébe ezt a szót és örökké hálás lesz nekünk. — Kapható minden gyógyszerertárban és drogueriában.

Meghal Dr Berliner Vilmos a Phönix biztosító bécsl vezérigazgatója

Nagy megdöbbenést keltett mindannyiunknál, ahol dr. Berliner Vilmos vezérigazgatót ismerték. Varsóban történt hirtelen halála. Dr. Berliner a biztosítási szakmának legismertebb és legtehetősebb vezetője volt, aki világhírűvé és nagyra becsültté a Phönix biztosító társaságot, amelynek ma már 23 országban van képviselője.

Dr. Berliner polihistor volt, rendkívül nagy tudását széles körökben elismerték, annyira, hogy amikor a st.-germaini békeszerződést kötötték, az osztrák gazdasági szakértők között volt és általában igen sok szor és sok helyről kikérték véleményét, államok közötti gazdasági kérdésekben. Dr. Berliner rendkívül jótékony volt, jövedelmének legnagyobb részét szétjelosztotta. A biztosítást nemcsak mint üzletet fejlesztette, hanem emberbaráti missziót is látott abban, hogy minél több ember biztosítsa magát és családját, az elkövetkezhető meglepetésekkel szemben. Neki magának nem volt senkije, agglegény volt, aki most 55 éves korában tragikus gyorsasággal hagyta itt, a világhírűvé tett intézetét.

Az elhunyt vezérigazgató nagy cionista is volt, akinek köszönhető, hogy a KKL-re való megállapodása révén igen sok milliót juttat évente a biztosító társaság, a palesztinai építési alapra. Halála nagy veszteség szakmájára, a biztosító intézetek nagyszámú tisztviselőikára, akik közül a hitleri éra dacára sem bocsjottál el egyetlen zsidót sem, amely őt rajongásig szerette és nagy vezetőség minden igaz zsidó ügy szempontjából is, mert Dr. Berliner nagy és áldozatkész gesztusával sokat juttatott minden nagyszabású zsidó megnözödlésnek.

Többszáz vasútiépítő zsidó katonai pézsa-zi ellátása. Már az elmúlt évben is felhívtuk az illetékesek figyelmét arra, hogy Ilva-Mica és Dornavatra között épülő vasút vonal munkálatainál többszáz zsidó katonamunkás dolgozik, akik az elmúlt évben nem miéle rituális ellátásban nem részesültek a pézsa-zi ünnepek alkalmából. Ebben az évben ezután, idejében felhívjuk az illetékes zsidó tényezők és szervezetek figyelmét erre és nyomatékosan kérjük a Központi Irodákat, hogy teremtsenek alapot és módot arra, hogy ebben az évben is ellátatlanok maradjanak a zsidó katonák, akik ott szolgálatot teljesítenek. A munkálatok közelében nagy zsidó közlétek vannak, így a bec leani, bistrical, radnai vázközségek, amelyek bizonyára szívesen vállalnák az ellátás technikai keresztülvitelét.

Saját gyártmányú cipőt, garanciával legolcsóbban vehet SZIRMAY-nál, Oradea Sas-palota.

HIREK

A „Népünk” cikkének utánpótlását ezakis a forrás megjelölésével engedjük meg.

Naptár 5695
Péntek: Adar 5 Febr. 28
Szombat: Adar 6 Febr. 29
Heti szidra: תרומה
Heti haltóra: חן מן חמשה
Szombat kezdete:
Üzlet kezdés 5:30
gyertyagyújtás 6:00
Istenisztelet kezdete 6:05
Szombat befejezése 7:05
Vasárnap: Március 1. אדר א'

MÓZES HALÁLA Adar 6-7.ére Talmud és Midrásforrásokból írta: MOIZEN BILIA

Adar havának 7. napján így szól az égi hang: „Mózes, Mózes, életedből immár csak egy óra van hátra”. Ekkor Mózes megszaggatta köpenyét és így szól: „Boldog Izráel népe, mely sosem fog meghalni”. És mielőtt azok megszaggatják ruháikat, arcvonás borultak, ő egymaga elindult a hegynek és az emberektől elhagyva a hegyhez és a pusztához, egész és földhöz fordult: „Oh, bűnjaitok az Örökkévalót könyöröltek irántam, hogy ne tene engem a haláltól”. De a hegy így felelt: „Bár előbb énjajtam könyörölne meg, hiszen Iva van: elfogják majd én hagyni a hegyek helyüket”. Az ég és föld ezt mondták: „Bár előbb mirajjunk könyörölne meg, hiszen Iva van: cikopik majd én a föld mint egy ruhadarab, elszáll az ég mint a füst”. A pusztá pedig ezt felelte: „Mindena dolog visszatér a maga helyére, porból vagyunk, porra leszünk”.

De ime, a próféta szeméi előtt egy óriás Templom töltötte be a teret. Falai onkiból voltak, kapui jászából, tetete smaragoból, oltára rubinból és kapuja előtt a Messias s várt... Es megnyíltak a tengerek és hullámaiból felszálltak a népek a Templomhoz, bűncikkől megszabadulva, pálmag-lengéssel, s diénekezenéssel: A népek mögött pedig ottlépettek minden idők és helyek halottai, az édenkertből jöttek vissza, vagy talán a pokolból.

Es az óriás Templomban, hegyek és puszták, föld és tenger felett egy óriás asztal terült szét és az összes népek körülültek és Adám börtönt nekik, az összes szőlők firtjeiből volt és kalácsot oszt nekik, az összes mezők buzájából való. És mind Adámval énekeltek: „Hozsán, Messiasnak és Izráelnek, Hozsán...”

Mikor pedig a nap felitta a látomást, így szól az égi hang Mózesnek: „Mindén halandóra a halál vár, csak Izráelre vár az élet, hogy általa majd a Messias is élhessen. Ha akard megváltoztatnom a dolgok rendjét: te nem helysz meg, de akkor Izráel fog megszűnni. Az idő számodra megáll, örökkön fogsz élni, de akkor a Messias nem születik majd meg”. És Mózes kécpén felelt: „Oh, könyöröllet Istene világ Ura, hadd fűjjön a Messias, hadd éljen inkább Izráel örökké és vesszek én...”

De most így szól az Ur a prófétaának: „Az hitted, Iam, hogy megengedtem volna, hogy úgy halj meg, mint más halandó? Te azt mondtad, Iam, hogy rajtam kívül nincs más Isten. Bizony mondom neked, Izráelben sem lesz tehozad hasonló próféta...”

„Mikor pedig Mózes lelke elszállt, pa-

meg nekem, hogy minj ember maradjak meg, hadd éljek akkor mint a mező egy egyszerű állatja, mint madár a levegőben, de hadd éljek hadd éljek, ne hagyj meghalnom”.

De az Örökkévaló megparancsolta az angyaloknak, hogy zárják el az Ajnak Kapuját a próféta könyörgése előtt. Az angyalok erre így kiáltottak: „Dicsőség a Legszentebbnél, aki nem ismer felváltást sem igaztalanságot, aki egyenlőképp osztja a halált a halandóknak”.

Mózeshez pedig, aki immár a Nthó esztésán állott, Isten így szólott: „Nézd az orrszédet a folyó feloldalán; ez az Igezet földje. Te már nem lépsz a földjére, de megfektintheted”. És amikor a próféta odakétkelt, Isten óv emel adott pillantásnak, hogy látta véle az egész országot, a Jordántól a tengerig, a Hermonról a pusztáig.

Mikor pedig Mózes így szerzetekintett, az Örökkévaló oly erőt adott neki, hogy pillanatával nemcsak minden helységet, látott, de látta a helyiségeket az idők végételenségében is! Jericho, amit összemélt a kúrtok riválására, Samsont, aki a Fűszteusokat győzi le, Sámuel, amit Sámul ken fel, Dávidot, aki megölt Góliátot és Salomont, amint énekelve viszi a frigyládát a Mória hegyi tempomba. És Mózes szíve vidagot a látatokon: „Uram, betelítetd amit ígértél és gyermekeid is meg tartják, amit ók fogadtak”.

De a győzelem után meglátta a vereséget ket is, a bűnök után a bűnhődést. Látott királyokat, akik bálványok előtt hajlongnak, akik a Szentélyben a Cherubim szárnyai alatt vetik meg elvnhajásuk ágját. És, jaj, közelednek már Nebukadnézár és lovasai, Titus és legiói.

Es Mózes elmozdított szívvel suhajott fel: „Jaj nektek, fiam, mi j teszte? hová juttok? Mint barmokat hajlanak benneteket járommal Lánokban elpölnék el benneteket és mögöttetek ellenségekkel fűtyölk gundyalak! Mészláb és véres kezével földjétek benneteket hegyeken és völgyeken át, egész napon, viharban, halék nélkül, baza nélkül, álom nélkül. Oh, Juda és Efráim, éheztek, de most nincs mannaotok. Szomjaztok és sehol sincs forrás. Bolyongtok, de nincs nappal fűsteszlopotok, sem éjjel fűsteszlopotok, hogy az vezetne benneteket”.

De ime, a próféta szeméi előtt egy óriás Templom töltötte be a teret. Falai onkiból voltak, kapui jászából, tetete smaragoból, oltára rubinból és kapuja előtt a Messias s várt... Es megnyíltak a tengerek és hullámaiból felszálltak a népek a Templomhoz, bűncikkől megszabadulva, pálmag-lengéssel, s diénekezenéssel: A népek mögött pedig ottlépettek minden idők és helyek halottai, az édenkertből jöttek vissza, vagy talán a pokolból.

Es az óriás Templomban, hegyek és puszták, föld és tenger felett egy óriás asztal terült szét és az összes népek körülültek és Adám börtönt nekik, az összes szőlők firtjeiből volt és kalácsot oszt nekik, az összes mezők buzájából való. És mind Adámval énekeltek: „Hozsán, Messiasnak és Izráelnek, Hozsán...”

Mikor pedig a nap felitta a látomást, így szól az égi hang Mózesnek: „Mindén halandóra a halál vár, csak Izráelre vár az élet, hogy általa majd a Messias is élhessen. Ha akard megváltoztatnom a dolgok rendjét: te nem helysz meg, de akkor Izráel fog megszűnni. Az idő számodra megáll, örökkön fogsz élni, de akkor a Messias nem születik majd meg”. És Mózes kécpén felelt: „Oh, könyöröllet Istene világ Ura, hadd fűjjön a Messias, hadd éljen inkább Izráel örökké és vesszek én...”

De most így szól az Ur a prófétaának: „Az hitted, Iam, hogy megengedtem volna, hogy úgy halj meg, mint más halandó? Te azt mondtad, Iam, hogy rajtam kívül nincs más Isten. Bizony mondom neked, Izráelben sem lesz tehozad hasonló próféta...”

„Mikor pedig Mózes lelke elszállt, pa-

Nem szabad elfogúlnak lennünk a reklám közleményekkel szemben

Tartozom ezzel a megállapítással, mert annak köszönhetem gyógyulásomat, hogy egy gyenge pillanatomban feladtam évtizedes elvetem és újságban megjelent reklám-közlemény alapján rendeltem gyógyszert, írja dr. B. L. eluji középiskolai tanár. 19 5-ig szenvedtem gyomor és epehajtban, később gyomorfekélyt és gyomorsüllyedést állapítottak meg nálam. Sok pénzt áldoztam kezeltetésemre, bejártam számos bel- és külföldi fürdőt, azonban a javulás mindig csak rövid ideig tartott. Többször olvastam a lapokban valami új amerikai esodanövényről, de évtizedes elvem az volt: hogy intelligens ember nem illehet fel reklámközleménynek. Azonban egy barátom, dacára annak, hogy én lebeszéltem — megrendelt a Gastro D. gyógyszer és rövid idő alatt hallatlan javulás állott be nála. Szágyeltem magam, hogy fel kell adnom elvetemet: azonban a gyógyulás vágya mindennemű erősből volt bennem és egyáltalán nem bántam meg, hogy én is megrendeltem a romániai vendéghelyeseltől — Császár gyógyszerertár Bucaresti Calea Victoriei 124, 130 leg utánvéttél a Gastro D-t, mert most már biztosan érzem: hogy nemcsak átmeneti javulás; hanem a végleges gyógyulás utján vagyok.

maszjaj kelt Izráel táborában: „Jaj, Jaj, ó nincsebből...” Es Isten maga is megszánta őt...

De anjja Jochebed nem bízette magát, Elment Szináj hegyéhez és megkérdte: „Szináj, Szináj, kiltad-e fiamat?” — Nem látam őt — felelt — mióta lehozta rólam a Tórá, Elment a pusztába és kérdte: Pusztá, pusztá, nem kiltad-e fiamat? — Nem látam őt, mióta mannaí halajjait remla A tenger pedig ezt felelte: „Nem látam őt, amióta hullámimat felszárította, S a Nilus ezt válaszolta: „Nem látam őt, amióta vízemet vérré változtatta”. Így futott Jochebed ide-oda és kiáltotta: „Hol van az én fia? és merre?”

Elzárt pedig a próféta lelke felfelé szállt, Mikor Adám megpillantotta, így szól nozza: „Miért szállsz magasabbra nálam? Nem e kettém Isten képmására teremtet?” De a hang így felelt: G nagyobb tenálad, Te elvesztetted azt a dicséjny, melyet Istentől kaptál, de ő megírta ezt: Nő meg így szól: „Miért szállsz magasabbra nálam? Nem emekültem én meg az öövíziből...” S a hang felelt: „G nagyobb tenálad, Te csak magadat mentetted meg de ő megmentette népét”. Abraham így szól: Miért szállsz magasabbra nálam? Nem vendégeltem meg a házam előtt elhaladó embereket? S a hang felelt: Te csak emberlakta helyeken vendégelted meg őket, de Mózes táplálta őket a pusztában is”. Izsák meg így szól: „Nem látam-e én a Mória szikláján az isteni Dicsfényt? miéért szállsz magasabbra nálam? De a hang felelt: Te látad őt és meggyengültek belé szemeid, ő látja és szeméi ma is látnak”. Já-kob pedig így szól: Miért szállsz magasabbra nálam? Nem-e bírkóztam én az angyallal, legyőzvé én? S az isteni Hang utóljára felelt: „Ó még tenálad is nagyobb! Te csak a földön győzted le az angyalt, de ő legyőzte az angyalokat az egkekben is”.

S Mózes eközben szállt-fel felébe és leült a Trón tövébe, a fényugar ózónben. Es Isten számolyánál és annak isteni ragyogásánál úgy várja a nagy próféta Istennel együtt Messias eljövételének óráját...

Az erdélyi zsidóság legkedveltebb találkozóhelye Bucarestben KATZ orth. kóser restaurant Bucuresti, str. Carol 32. I. emelet

Nedves, esős évszakban szedik áldozataikat a járványos betegségek Használja rendszeresen a kellemesen illatosított SENLASLO (Szt. László) fertőtlenítő toalettszappant, megvédő fertőzések ellen Vigyázzon nehogy utánaesetkezni károsítsa!

— A romániai zsidók legfőbb tanácsa első titkosítása. — Bucuresti. „A romániai zsidók Legfőbb Tanácsa” a mini zterelnöknek, a közoktatásügyi miniszternek és a bucuresti egyetem orvosi fakultásának dékánjához tiltakozó táviratot menesztett, a következő szöveggel: „Tiltakozunk az ellen, hogy erőszakkal elűljék a diákokat a tanulóhelyeikről, hogy szabadon folytathassák tanulmányukat. Dacára annak, hogy az első évfolyambelieknél a „numerus valacicus” életbeléptették és csak öt diákot engednek tanulni, mégis rosszul tanulnak ezek az is. A miniszter urnak és a dékánnak ebből ígérete, hogy a helyzetet segíteni fog, csak papíron maradt. A zsidó orvos-anhallgatók praktikus munkájukat, csak zsidó kórházakban végezhetik. A mostani szeszóban kérjük, hogy a boncolások engedjék a zsidó hallgatókat és az előadásokon is zavartalanul veszessenek részt. Érthetetlen, hogy a diákok megakadályozzák a tanulást és főleg olyan akciókat vezetnek, amelyekkel előre jelzett helyeken visznek keresztül”. — Egy másik sürgönyt is menesztettek a miniszterelnöknek és a betegségügyi központihoz, amelyben tiltakoztak az ellen, hogy hár a Betsegsegyszónél megüresedett 87 állásra, 48 keresztény és 12 zsidó jelentkezett, azonban a zsidóknak nem engedték meg, hogy beléphessenek a terembe, hanem az uccára kergettek őket és így a versenytagyaláson zsidók nem vehettek részt.

— Bucurestiben lakó erdélyi származású nőten specialista orvos modernül bevezetett, a város központjában levő bevezetett rendelője, némi vagyonnal nőstulne. — 26-30 éves jó külsővel s megfelelő szituációval bíró nők válszát „Intelligens” jelgére a kiadóba kéri.

— A lengyel kultuszminiszter megüvezte a rituális vágást. Szvietonslowszki lengyel kultuszminiszter február hó 17-én, Stazijskai városi polgármester, továbbá több egyetemi tanár és az állatorvosi főiskola professzorai ak kísérletében váratlanul megjelent a vágóhídon, hogy személyesen gyözödjön meg a rituális és a „mechanikus” vágás közötti különbségről. Először a mechanikus vágást mutatták be a miniszternek. Az első taglócsapas hatástalannak bizonyult, mert nem kábitotta el az állatot. A második taglócsapasra is csak az egyik állat kábitolt. Ez után következett a rituális metszés, melyet feltűnő módon a legöregebb metszővel, egy 73 éves emberrel végeztek. Ugy tűnt fel, mintha azért esett volna a választás erre a módszere, hogy megbizonyítsák, hogy a zsidó vágási módszer hosszabb ideig tart és ezen ezért kevésbé emberséges. Ennek ellenére az öreg metsző a legnagyobb gyorsasággal és precizitással végezte el feladatát, úgy, hogy egy állat vágása mindössze két percig tartott. Végül még öt borjut vágtak le rituális szabályok szerint. A kultuszminiszter és kísérte azal a benyomással távozott el a vágóhídtól, hogy humanitárius szempontból a rituális vágási módszer ellen szemé kifogás nem emelhető.

— Ertesítem a m. l. hölgyközönséget, hogy külföldi utamról hazérkeztem. Különleges tavaszi fizű és melltartó modell-újításokkal, valamint legfinomabb anyagokkal állok mb. rendelkezésükre. — Fuchs Manci fiúszalon. Piata Mihai Viteazul 11. a. Ullmann-palota.

SIENTA SANATORIUM, BUDAPEST, I. Ráth György u. 5. A Kis Gyvábhegy árkjában, a város bármely részéről könnyen megközelíthető, 9700 öles parkban. Belső-egyaszat (a legnagyobb teljesítményű roentgen-felvételek, nagy diagnosztikai, mint terapeutikai célokra, vegyi és bakt. laboratorium, electrokardiograph, (szív-vizsgáló) bálfürdő orvosi vezetés alatti működő villanyfürdő konyha) Sebészeti, (3 műtőterem) a nagy sebészet, gégszét, urológia céljaira) Nőgyógyászati (szülészobák a nőgyógyászati műtőtermek) Vízgyógyintézet, fürdőhelyiségek, fedett fekvőszobák és napozók. Klinikai körtermek. Különszobák és luxus apartmanetek. Polgár, árak! Szabad orvos-visitáció!

Mandel francia miniszter karrierje

Egy külföldi lap írja meg először, hogy kezdődött Mandel jelenlegi francia postaiügyi miniszternek karrierje:

Egy napon egy elegánsan öltözött 18 esztendő fiatalember jelent meg Clemenceau-nál, aki akkor még egy nagy párisi lapnak főszerkesztője volt. Az ajtónálló azonban nem akarta beengedni és hagyta az előszobában várni az ifjút. Amikor ezt az ajtónállót azután valamért elküldötték, ki használta az alkalmat, a bátor ifjú és belépett Clemenceau szobájába. Amikor megkérdezte tőle a „tigris” hogy mit óhajt, minden további nélkül elmondta neki kívülről, szóról-szóra azt a beszédet, amelyet néhány órával előtört a lapban Clemenceau. Amikor elmondta, így szót hozza a főszerkesztő: — Igen kedves barátom ez így még sincs jó, mert ezt el kell mondani úgy, hogy hátulról kezd az ember és úgy megy előre. Az én cikkemet úgy is tudni kell.

Féltóra mulva visszajött az ifjú, aki nem volt más mint Mandel, Franciaország jelenlegi postaiügyi minisztere. Es elmondta szóról-szóra visszafelé a kérdezett beszédet. Clemenceau-nak természetesen megtetszett az ifjú és ott tartotta magánál. Így indult el azon az úton Mandel, amely szélű letes karriert biztosított számára. Ez volt a döntő lépés, amely sikerült neki.

HAZASSÁG. — Gál Böske (Brasov) és Klein György (Gurassada) házasságát kötötték. (Mindem külön értesítés helyett).

— A romániai kereskedelmi oktatás reformja. — A Rador jelenti február 12-iki keltevel: A közoktatásügyi miniszter elnökletével összeülő bizottság, amely a kereskedelmi oktatás reformjára vonatkozó tervezetet dolgozta ki, véglegesen megállapodott a tervezett javaslatra vonatkozólag. A cél az, hogy a kereskedelmi szakoktatást olyképen alakítsák át, hogy ennek folytán jól képzett romániai kereskedők kerüljenek ki, akik az „idegenekkel” szemben, minden tekintetben felvehetik a versenyt. A kereskedelmi oktatás ezenfelül nemcsak elméleti lesz, hanem gyakorlati is és a tanulók megfelelő praxist kell elsajátítsanak. — Önszóló kereskedelmi vállalkozások alapítását nem csak anyagilag, hanem különböző előnyökkel fogják elősegíteni. — Így szól a hivatalos jelentés. Valószínűnek tartjuk, hogy „idegenek” alatt a külföldiek érti a hivatalos jelentés és egyáltalán nem vonatkozik zsidókra, akik nem idegenek, hanem teljes jogú állampolgárok.

— Házasságokat a legnagyobb titoktartással és a legbiztosabb eredménnyel közevít, a széleskörű összeköttetéssel rendelkező „MIREA” iroda, Cluj, Regale Ferdinand 116. Telefon 142.

CALAD-ÉS TULAJDON-VEDELME

NYUJT A PHÖNIX ÉLETBIZTOSÍTÓ-TÁRSASÁG

— A hitközségek országos szövetségének további lakozási megítélés mutatói számunkban, hogy február 16-án az erdélyi occidental és a többi országok egyesült hitközségeinek szövetségei, delegátusok útján Bucurestiben föderációba tömörültek. A gyűlésen Birman Zsigmond szenátor elnök, amelyen Dr. L. Niemerover szenátor-főrabbi és Hora Carp főtitkár is megjelentek, valamint az erdélyiek közül dr. Fischer József, Dr. Schütz Henrik enokiók, Dr. Deutsch Ernő és dr. Löwy Ferenc főrabbi és Lax Saluator főtitkár képviselték az erdélyi nyugati szertartású hitközségeket. A kultuszörvény regulamentére vonatkozólag határozott állást foglalnak, ezkívül foglalkoztak a hitoktatás kérdésével is és az érdekelteket ismét legerélyesebben visszautasított minden olyan kísérletet és külső beavatkozást, amelyek a hitközségek autonómiáját veszélyeztetik. Végül kimondta a gyűlés, hogy a föderáció megalakulása nem érinti az egyes országos szövetségek autonómiáját, ha azokkal egyetértésben és együttesen kíván és fog dolgozni. A föderáció vezetése megválasztott huszonöttagú elnöki tanácsa közül multheti számunkban közölt névsor, erdélyi viszonylatban meg a következő kiegészítésre szorult. A föderáció erdélyi delegátusai: Dr. Adorján Árpád, az erdélyi és bánáti szövetség elnöke, továbbá Schütz Henrik (Arad) Dr. Löwy Ferenc főrabbi (Targu-Mures) Dr. Deutelh Ernő főrabbi (Brasov) Dr. Fischer József volt kamarai képviselő, aki egyben a föderáció elnöké (Cluj) Nyiri Jenő hitk. elnök (Timisoara) és Sennensieb Herman hitk. elnök (Targu-Mures) — A hitközségek szövetségeinek székhelye Bucuresti és elnöke Birman Zsigmond szenátor, hitközségi elnök, főtitkár Hora Carp, aki az adminisztratív ügyeket intézi.

— Louis Lipsky Londonban találkozik Weizmannal. Newyorkból jelentik: Louis Lipsky, az amerikaicionista szervezések vezetője és a cionista executive amerikai tagja a „Berengaria” gőzösön Londonba utazott, ahol Weizmann Chaimmal, a Cionista Világ szervezést elnökével fog találkozni. A két zsidó politikus a Jewish Agency és a Herbert Samuel féle német-zsidó mentő albán közötti együttműködés ügyében fog fontos tárgyalásokat folytatni. Mint ismeretes a Samuel terv „Council for German Jewry” névvel központi tanács létesítését irányozza elő a mentőkés iránypontjára és tekintettel arra, hogy a németországi kivándorlás és áttelepítés számára a legjelentősebb alapot Palesztina szolgáltatja, csak a Jewish Agencyvel való együttműködés biztosíthatja a mentőkés sikerét.

ELLEGYZES. Friedrich Manó oradeaterménykereskedő leányát, Nusit eljegyezte Friedrich Géza tő-muresi kereskedővel.

— Március 5-én Amerika minden városában antihitlerista rendezvények lesznek. Newyork. Dr. Stephen S. Wise, az amerikai zsidó kongresszus elnöke komunkált tett köze, napján kijelenti, hogy 1936 március 5-ike napján, mely harmadik évfordulója a németországi zsidóüldözések hivatalos bevezetésének, „nemzeti bojkott-nap”-nak proklamálja az amerikai zsidóság. Ezen a napon az Egyesült Államok minden részében nagy szabású rendezvények lesznek a náciárk bojkottálásának terjesztésére és erősítésére. A rendezvényeket a nemzsidó antihitlerista csoportokkal és alakulatokkal karöltve fogják megtartani a zsidó testületek és a legintenzívebb propaganda-munkát fogják kifejteni a német árak bojkottálása érdekében. Minden városban antihitlerista négyzet léseket és demonstrációkat fognak rendezni.

— Több millió magánvagyonnal rendelkező, 27 éves életkorú társadalmi állású diplomás mérnök, nagygyevelő mészaki vállalat tulajdonosa, beszél román, magyar, német és francia nyelven, hazájában intelligens, megfelelő hozománnyal rendelkező vállalkozó ismeretséget keresi házasság céljából. Megkeresések pontos címmel, fényképpel és honlapján megjelölésével lapunk kiadóhivatának címére küldendők. A legteljesebb díszkérő díjaztatva. Válasz bízog mellékelendő.

A POGÁNY SZELLELEM

Frankfurter Dávid esetéhez

Amikor az orosz ellenforradalom minden hőstette pogromokban merült ki, amikor diestelen működésének eredménye csupán a kegyetlen legyilkolt ártatlan zsidók ezrei után megmaradt söhajók és szenvedésekben nyilvánult meg, amikor a pogromhószok gyilkos munkájuk bevégezése után szanaszét menekültek szerzte a világ: Paris utcáiban egy golyó csattan; el-Pelljurát legyilkolta Schwartzbarth. A párisi bíróság pedig felmentette a gyilkost. Ugy találta, hogy közvetlen kauzális nexus forog fenn a pogromok és a gyilkosság között, hogy ez az ok eredményezte ezt az okozatot.

Imár három éve tobzódik a hitlerizmus, hulltve magát a pogány és középkor minden borzalmain, Békés polgárok, az emberiség javát szolgáló tudósok, produktív gazdasági tényezők száza tünnek el egy napról másnapra hivatalos öngyilkosságok leplebe burkolva, vagy ismeretlen gyilkosok áldozatának regisztrálva, vagy nyíltan bűnközmányokk rektorizójaként halálra kiozva. Fokról-fokra süllyed a német zsidók emberjoga, fokról-fokra növekedett martíromsága, hogy aután megszűvsa minden személyi jogtól, elítélésnek megmaradt vagyonuk feletti rendelkezési lehetőségtől, kivándorlásától, a legelmebb életlehetőségtől is. A pogány római saját tárgyaként rendelkezett rabszolgájával, de gondoskodott is megélhetéséről. A német zsidóknak még ez az állati jog sem adatik meg. Összesezer ember van lassu posztulásra ítélt.

És Davosban megint csattan egy golyó, Gustloffot, a hitlerizmus képviselőjét gyilkolta le a zsidó Frankfurter Dávid. Lehet, hogy ártatlan vőrt öntött ki a gyilkos golyó. Lehet, hogy az a kauzális nexus, ami fennforgott a Schwartzbarth esetében, itt nem lesz megállítandó. A svájci bíróság fogja megállítani mindezt: és fog törvényt ílni bizonyára igazságosan a gyilkos felett, Nem is ez, hanem egészen más valami az, ami ezen tragédiából a kulturerbeségre híramlik.

Egy országban, ahol az értékek megbecsülése a legszubtilisabb mértékben valósul meg, egy nemzetnél, amelynél az élet megvédése még a kutya is szinte fantasztikus módon kiterjed, egy hatalmas nép, mely tudás, művészet, ipar terén az emberiség javára szinte felülmulthatatlan eredményeket produkált, mind-ekkel összeegyvezethetőnek találja azt, hogy 500.000 ember csak azért, mert zsidó, még annyi védelmet se kapjon, mint a kutya, amelynek fajisága nemzeti büszkeség. Tudomány és művészet a haladás legmagasabb csúcán sem szüntetik meg azt a pogány elvet, hogy a hatalom, nyers erő, egyben jog, igazság és erény is. Mindaz a szép és jó, ami az erkölcs fogalmában egyesül, amit a vallások tartalmaznak szappanbuborékká válhatik a „sic volo, sic iubeo” pogányelv előtt. A civilizáció rohamos haladása még ez a pogány szemlélet sem tudta megszüntetni, legjobb esetében is, csak egy rosszaló vélemény provokál ki a kulturális részéről. Az 500.000 embernek a sorsa pedig egyedül Isten kezében van.

Tán efféle gondolatok foroghattak meg annak a szerencsétlen Frankfurter Dávidnak a lelkében, akiben tán visszhangzottak Lord Byron szavai:

„Vadak barlangra, népek honra lelnék De sirja van csak, sirja, Izraelnek”

Aki látta 500.000 embernek minden nyomorát, érezte a szenvedések és söhajok kínos gyötrelmeit, a szabados minden kiltása nélkül. A pogány szemmel diadallt látta és ha minden porcikája zsidó is volt, ha gondolata érezte zsidó eszméből is fakadt, megtántorodott, elhagyta azt a szilárd bázist, amely minden létszagos ellentét dacára is kétévezre és gúszosokba annyiszor védett meg bennünket, állhatatosan megmaradv a igazságosság és emberiség bár létszagos ingatag, vég-eredményben azonban mégis megőrizhetetlen talapzatán, hát ettől a zsidó erőstől eltart-

törödv, pogány szellemben sülyed, pogány eszközt vett igénybe: gyilkolt. Ez pedig Ezau és nem Jakob eszköze.

Az ötszázézer posztulára itél nem zsidó pedig, ha lehet, még jobban saog. Holott szenvedési eddig is fokozódtak napról napra és fokozódnának ezután is, e gyilkosság nélkül is. Csak a hamis argumentumok süri tömegebe fog most elvegyülni egy kétes értékű tény, problematikus alafestéssel, hogy „quod licet Jovi, non licet bovi” és ha „bis facienti idem” az mégis „non idem”. Ahogy azt már megszoktuk, a szerencsétlen Frankfurter Dávid tán azt hitte, hogy ezzel explálta ezreknek ártatlanul kiöntött vérért, hogy ezzel váltja meg 500.000 ember mult és jövőbeli szenvedését, Rosszul hitte.

A világ zsidósága kínos aggodalommal néz e dráma végfejlésére: a svájci bíróság igazságszolgáltatása elé. Ahol a vádló egy nagymultú és bizonyára nagy jövőjű 65 millió német, a német nemzet, A vádlókat padján pedig egy egzaltált megbomlott idegű zsidó fia ül, akinek kezébe fájának nagy szerete adta a gyilkos fegyvert. De ennek a tragédiának lesz egy más sokkal drámaibb felvettése is. Ahol a vádló egy még nagyobb multú és tán még nagyobb jövőjű 10 millió német, a zsidó nemzet, A vádlókat padjára pedig a minden kulturált megutató, minden civilizációt rombadöntő, pogány szellem kerül. A vádló német nemzet kezében tartja a büntető kodexet, amikor ítéletet kér a gyilkos felett, a vádló zsidó nemzet pedig egyik kezében a bibliát, a másikban pedig ennek szövegét, az Evan géliumot tartja, amikor ítéletet kér a pogány szellem felett. Ez a két kodex pedig erősebb minden kodexnél, Mert megérvá tette kétféve red óta minden kulturális s ma 1200 millió emberben mint mindenek fölött álló legmagasabb törvény rögzödött meg. Ahol pedig ez vagyon írva: — szeresd telebarátodat, mint tenmagadat, ... az országokban lakó idegen pedig ne kiozozad, egyazon jog legyen az országban lakó idegennek, mint néked...

Amikor a svájci bíróság ítéletet mond a gyilkos felett, ugyanakkor ítéletet mond a bib-

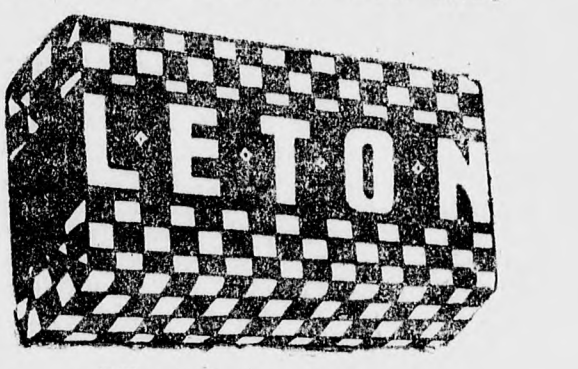

30 ÉVES HÖLGYEK

apóhák és őriznek archívák üdéséget. Még nem késő!

A gondos apóhás szépíti!

Szabály: Estenként mossa arcát a LETON szappannal: mosdó habjával. E gyengéden ható hrémes habot hegyíti arca néhány másodpercig. Utána öblítse le bő melegvízzel, majd közvetlenül hidegvízzel. Ez az egész! Másnap reggel friss, légszavoson úde arc fogja a tükörben mosolyogva üdülését.

Kapható 22 lejért minden gyógyszerüzletben, drogeriában és farszerüzletben, valamint a fővárosban Parumeria Royal Oradea Pasaoul, Vulturul Neagru.

Ha és Evangéliumi szellem emberi igazsága és a pogány szellem embertelen vadása felett is. Súlyos feladat szép hivatás. Méltó a szabad Sváje bíróságához.

Dr. Pollák Sándor (Cluj)

EGY NÉMET ZSINAGÓGA PALESZTINÁBA VÁNDOROL

Ma már nem szenczió, ha valaki Palesztinába költözik. — Régen egy-egy öreg embernek volt vágyainak netovábbja, majd később tetterős ifjak boldogság-szigete, de az ugynevezett „középsztyály” nem igen érdeklődött a kivándorlás iránt. De most aztán sokkal komolyabb a helyzet. Főképpen Németországban. Most, amikor az „egérfogó”-ban érzik magukat, neki akar indulni minden épkéziláb ember onnan. — Mint mondtuk: az emigráció nem meglepő már söt mindennapos lett. De hogy egy zsinagóga átköltözzék Palesztinába, ezt is csak a mi korunk termeli ki. A mi kerge és furcsa korunk.

Frankfurt am Meinban megalakult 1896-ban egy egyesület: A „Zsolttáros Egy let” (Chevrat Tehilim) Alapítója előjárója és házigazdája egy Josef Lubovsky nevű zsidó. Most, hogy Palesztinába költöztek, bucsustélyt rendezett az imaházban, amikor a szóonokok kiemelték azt a szép munkát, amelyet 40 esztendőn át végzett a zsolttárosok egyesülete, a vallási élet és tradíció fejlesztésére. Most, hogy ő odaköltözött, megkérte barátait, hogy járuljanak ahhoz hozzá, hogy magával vigye a zsolttáros egyesületet is Palesztinába. Az ünnepség után nagy tengerentúli transzportládkba oszomgolták az összes templomi felszereléseket az imaalványt, a Tórákat és azok felszerelését, mindent, mindent, ami egy imaházhoz tartozik és — elindult a zsolttáros imaházba, hogy visszapántaldójék eredeti hazájába. — Palesztinába. Hálában kibontják a ládákat és ott újféled majd a frankfurti 40 éves multtal rendelkező egyesület, hogy tovább hirdesse, talán évszázadokon át, egy nemes zsidó gondolatnak megvalósulását, egy évezredes tradíciónak reinkarnáló akaratát, A Tórágk lesz hajléka Hálában is, a frankfurti zsolttárosok egyesülete.

Cluj szivében
a Str. Regele Ferdinand 63 sz. alatt
a közönség rendelkezésére áll a
FERDINAND
ezéft
Schwartz-féle szálloda
és כשרות בית
Napi panzió (fűtött szoba és napi 3-szori étkezés) 100 lei Elsőrendű konyha, tisztá meleg szobák, pontos kiszolgálás.

PALESZTINA

Rövid hírek az épülő országból

A WAAD LEUMI TILTAKOZAST BELENTETT BE a földeladásokkal kapcsolatos megszorító intézkedések ellen. Kéri, hogy a kormányzat sürgősen tegye újabb mérlegelés tárgyává a tervet. Azonkívül foglalkozott még a bevándorlás korlátozásának kérdésével is és a jászvut egyesülés állásfoglalására szólítja fel — A kormány betiltotta 14 napra az Istaklal-párti organumának, az „El Dsmea el Islamia” arab újság megjelenését, amely igazgatóságának tagjai lettek: Dr Ruppín, Elcsere Kaplan, dr Kortensterich, Hooftien, Aronovitz, — Hooftien, az Anglo Palestine Bank igazgatója a napokban Karóban tartózkodik, ahol az egyiptomi pénzügyi és gazdasági kapcsolatokkal tárgyal, a palesztinai — egyiptomi kereskedelmi és pénzügyi kapcsolatok szorosabbra tétele tárgyában, — A Jewish Agency statisztikai osztályának becslése szerint, a jászvut ez év január 1-én 375.000 zsidó lélekszámmal rendelkezett, tehát az összlakosságnak körülbelül 30 százalékát teszi ki, 1935-ben a jászvut 75.000 emberrel szaporodott, — Szévt 15-én a városokban és kolóniákban a gyermekek nagy ünnepek között ülték meg a fák újévét. Minden iskola résztvevő ezen az ünnepeken és nagy felvonulások voltak és a gyermekek fákat ültettek. — A Palestine Electric Corporation új részvényeket bocsát ki 200.000 font értékben. Egy részvény 45 szillingbe kerül. A részvények összege ezzel 1.600.000 font lesz (egymilliárd hatszázmillió le). — Egy új kormányrendelet értelmében megtiltották a 16 éven aluli gyermekek nehéz munkáiban való részvételt. — A kormány elrendelte egy új modern betonhidnak építését a Jordánon keresztül, ahol eddig a fából készült Alshayb hid áll. Az új hid kétzár oly széles lesz és összeköti majd Palesztinát Transjordániával. A munkálatok mástól évig fognak tartani. — Az arab sajtó szerint a Legislative Councilba kifogás nevezi Hall, Johnson, Trusteed és Dawe hivatalnokokat. — Az Agudasz Jászrael egy kinyilvánban csatlakozik a Jewish Agency tiltakozásához, amely a földeladás és a bevándorlás ügyében kimondott. — A palesztinai kormány 5000 fontot adott kölcsön a transjordániai kormányának, hogy ezzel emelhesse az éhanyagolt mezőgazdasági munkát. — 1935. évben az American Economic Committee kimutatása szerint 2355 tőkes fordult tevélylőségűsítésre az iródahoz. Az érdeklődők nagyrésze Németországból származik. Az érdeklődők rendelkezésére 4.343.310 font állott. — A Waad Leumi a napokban egy központi irodát állított fel, a belföldi termékek nagyobb fogyasztása érdekében. (A Toecer; Haarec mozolion). — Az Industrial Financial Corporation (Emanuel Neuman a vezetője) közli hogy egy egyiptomi tőkes csoport 50.000 font értékben megszerezte a General Mortgage Bank of Palestine kölcsönnyel. Ennek érdekében mutatkozik Egyiptomban a palesztinai értékpapírok iránt. — Tel-Avivtól délre egy új munkásokonost készített építeni, 200 ház fundamentális munkálatai megkezdődtek. — Halifában megalakult a Palestine Plate Glass and Paper Works Ltd. A három programja nemesítése, földeladási bizonyos ügyeknek, Krisztályüveg, színes opal-

üvegek gyártását is tervbe vették. — 1935-ben a Palestine Gazette jelentése szerint 295 zsidó orvosnak adott ki működési engedélyt. — Rabbi Meir Berlin, a világmírachi vezetője Amerikába utazott, hogy ott egy Mizrahi konferencián résztvegyen. — Henrietta Szoldot a haljai kikötőben, megérkezése alkalmából nagy óvációval fogadták. Kísérőében volt négy tízéves gyermek Ben Shemenből, mint a palesztinai ifjúság képviselői. — A Herzl archívumot rövidesen elszállítják Wienből Tel-Avivba. Az archívumot a cionista szervezet központi irodájában helyezik el. — A napokban fejezték be a „Heber melodiák” című film felvételeit. Fotográfálta Lersky, zenéjét Achran csinálta. A felvételek nagyrésze Jeruzsálemben készült. Főszereplő Andreas Weisgerber, az ismert hegedűművész.

A HISTADRUT KONFERENCIÁJA. Jeruzsálemben nagyszámú delegátus részvételével volt nyílt meg a Histadrut Haovdim, az általános zsidó munkásszervezet 33-ik évi konferenciája David Remez, a Histadrut főtitkára, bevezető referátumában a konferencia főfeladatáknak a munkanélküliség leküzdését jelölte meg. Frumín a munkanélküliségről tartott jelentést, amiből kitűnik, hogy ezidőszent a városokban 3000 és a kolóniákban 1200 munkanélküli van. Ugyanakkor azonban 8000 új munkás illeszkedett be a munkamérlegbe. A munkanélküliségi alap vezetőjére terveket dolgozott ki, amelyek már a legközelebbi időben 2500 zsidó munkás forlalkoztatását teszik lehetővé. Ezenkívül nevedmillió font alapítókével külön intézményt létesítettek, amely nagyszámú bérházat fog építeni és ezzel sok munkásnak fog munkát juttatni. Ezen intézmény finanszírozásában a Jewish Agency is részt vesz. A Histadrut konferenciájának második ülésén Elcsere Kaplan, a Jewish Agency pénzügyi osztályának vezetője tartott kimerítő referátumot Palesztina gazdasági helyzetéről. Aba Chuschl, a szállítómunkások szövetségének vezetője javasolta a konferenciának, hogy szálljon sikra az öt és fél éves munkahely bevezetéséről Palesztinában. A többi szónokok rámutattak arra hogy a külföldieknek a városi és falusi munkahelyek között súlyos versengémet jelentenek az egész országban, de különösen magára a jászvut.

ARAB LAPOK VELEMENYE A SAMUEL DELEGACIÓRÓL. Jeruzsálemben. Az „Al Islamia” című arab nacionalista lap részletesen foglalkozik az angol zsidók amerikai útjával, amelyet Herbert Samuel vezetett, a nagyszabású zsidó telepítés ügyében. A cionista szervezetek 1937-ig újabb félmillió zsidót akarnak kitelepíteni Palesztinába, s mit tesznek az arabok ezzel szemben? Semmit sem, ezért kellene az araboknak is külföldre delegációkat küldeni, főleg az arab és mohamedán lakta országokba, hogy ott pénzt gyűjtsenek a palesztinai arab gazdasági szervezeteknek.

BOMBAMERENYLET A JAFFAI FRANCIA KONZULATUS ELLEN. Ismeretlen tettesek bombamerénylert követtek el a jaffai francia konzulátus épülete ellen. A robbanóanyag nem okozott nagyobb kárt a konzulátus berendezésében. A tettesek ellen megindult a nyomozás.

ELIMINÁLOTT A TELAVIVI VÁROSOS TANÁCS BELSŐ VÁLSÁGA. Megírta a „Nepünk”, hogy a pénzügyi adminisztráció ellenőrzése kérdésében ellenlétek merültek fel az új telavivi városi tanács jobboldali-polgári és munkáspárti frakciója között, amiért Rokeach alpolgármester (jobboldali) benyújtotta lemondását. Dizengoff főpolgármesternek sikerült végül meggyőzési platformot teremtenie a pártok között a pénzügyi adminisztráció kérdésében, mely Rokeach visszavonta lemondását.

A PALESZTINAI KORMANY NEM ENGEDÉLYEZI A FEGYVERISELEST. A „Felestin” című arab lap értesülése szerint a palesztinai hatóságok számos egyéntől, akik eddig fegyverviselési engedéllyel rendelkeztek, megvonva a fegyverviselés jogát és elkoborították a fegyvereket a régió fegyverviselési engedélyeket nem utjítták meg.

PALESZTINA KERESKEDELMI MÉRLEGE A MULT EYBEN AUSZTRIABAN ES CSEHSZLOVAKIARAN. Jeruzsálemben. A hivatalos adatok szerint, 1935. év első 11 hónapjában 9 millió csekkorona értékű áru: exportáltak Csehszlovákia. Viszont az import ugyanebben az időszakban 68 millió csekkoronát tett ki. Tehát hét és félzser többet importált Csehszlovákia Palesztina, mint exportált. Még passzívabb a kereskedelmi mérleg Ausztriával szemben. Míg az export 11 hónap alatt 650.000 szilling volt összesen addig az import csaknem nyolc millió szillingre puogott. A többi országokkal kapcsolatos kimutatás még nem került nyilvánosságra. Palesztinai mértékadó gazdasági körökben hosszas mevitata tárgyát képezi, hogy miképpen lehetne aktívabbá tenni az országmak külkereskedelmi mérlegét és az exportáló országokat olcsóbban befolyásolni, hogy ne csak exportáljanak hanem ugyanolyan mértékű importot is eszközöljenek.

EGY DAMASZKUSZI ARAB ÚJSAG A ZSIDOSAG PALESZTINAI MUNKAJAROL. Jeruzsálemben. A damaszkuzi arab újság a Lissan al Achra, melynek szerkesztője nem régiben Palesztinában időzött, lapjának egyik leutóbbi számában nagy cikkben közölte a palesztinai zsidó építómunkáról szép képekkel illusztrálva. Közli a cionista építő munka alapítóinak arcképeit és a cikkben részletesen ismerteti azt az előrehaladást, amelyet az ország tett a cionista munka révén. Emellett interjú is közöl a szefárd zsidók világszervezetének elnökétől, aki az arab-zsidó megértés érdekében szöjt és abbéli készségét fejezte ki, hogy a világ zsidósága békésen akar együttműködni a palesztinai, mint a szomszédos országok arabjaival.

AZ „OHEL” SZINHAZ JOVŐVI TERVEI. Jeruzsálemben. A palesztinai munkásszínház, az „Ohel” összeállította 1936. évi játépprogramját. Legközelebb N. Bistrizky „Sabbatai Zwi” című darabját adják elő. Utána Klambul „Kréttakór”, amelyet Bialik „Arje Braz Gul” című művét. Majd Zuckmever „Köpenicki kapitány” következik, végül Meadele Moscher Szforim „Harmadik Benjamin utazása”.

Mindén héten utazhat
Palesztinába
az
O. R. T.

(Organizația Romane de Turism S. A. R.)
az S. M. R. és az összes többi bajtársaságok képvisellete útján
București, Bd. Take Ionescu 3.
Telefon 4.41.63.

Mindennemű tengerparti szállások a legolcsóbb árban!
Képviseletek:

Oradea: Leitner Zoltán str. Seguna 11. Tel. 4-40
Cluj: Dr. Eliaș Martin Cal. Regie Ferdicard
Tel. 10.76.
Sighet: Lazar Steia, Piața Unirii 11
Sala-Mare: Josef Teviowitz (Valea Lacii)
Arad: E. Neuländer, Bd. Regina Maria 12.

KÖZÉLET

A Zsidó Nemzeti Szövetség cluji helyi csoportjának vasárnap délelőtt zajlott le rendkívül nagy érdeklődés és impozáns körülmények között reorganizációs és tisztújító közgyűlése. A Salom Club dísztermet zsúfolásig megtöltötték ez alkalommal a felnőt cionista társadalom és az ifjúság széles rétegei. Az impozáns közgyűlést dr. Fischer József nyitotta meg nagyszabású beszéddel. Visszapillantást vetett a cluji cionista mozgalom múltjára és a multban betöltött szerepére. Reméli hogy a közgyűlés új irát nyit meg a cluji cionizmus történetében és produktív munkában egyesíti az összes cionista erőket. Ezután Jámbor Ferenc tartotta meg referátumát Palesztina gazdasági és politikai helyzetéről. Weinberger Nándorné az ifjúsági nevelés kérdéséről tartott rendkívül megkapó referátumot. — Weinberger Nándor, Keren Hajszod referátumában hangsúlyozza, hogy a nemzeti alapok integrális részét kell, hogy képezék minden zsidó közélet, minden hitközösség és testület költségvetésének. — Ezután előterjeszti javaslatát az új vezetőség megválasztására. A közgyűlés egyhangúlag a következő vezetőséget választotta meg: Elnök: Gottlieb József. Társelnökök: dr. Fischer József, Goldmann Jenő, Jámbor Ferenc, Rados Manó, dr. Glasner Izák, Salomon Antal és Schwartzt Ignác. Ügyvezető alelnök: dr. Weinstein Gyula. Főtítkárok: dr. Hermann Dezső. Pénztárnok: Boskovits Ignác. Ellenőrök: Albert Nándor, Arner Izák, Erdős Jenő és Barzilay István. Palesztina-bizottság-elnöke: dr. Weisz Fülöp. Keren Kárméti bizottság elnöke: Kertész Mártonné. KH. bizottság elnöke: Weinberger Nándor. Beth Am és diákokthoz referens: Léb Ödön. Ifjúsági bizottság elnöke: Weinberger Nándorné. Hebraizációs bizottság elnöke: Florential Avram. Pegyelmi bizottság elnöke: dr. Rosenfeld Salomon.

Ezután Gottlieb József, a helyi csoport új elnöke tartotta meg székfoglaló beszédét. A közgyűlés a Hatikvah és a Technaknak hangjaival emelkedett hangulatban nyert befejezést. — A targumnesi orthodox hitközösség (tisztújító közgyűlése. E hó 16-án zajlott le a targumnesi orthodox zsidó hitközösség tisztújító közgyűlése. Elnöké nagy lelkesedéssel immár ötödikben Mandl Mórt választották, alelnökök lettek Abraham Samu és Farkas Mór, gondnokok Kohn Samu, Lincore Samuél, Samler Samuel pénztárnok Weisz Miklós, gazda Fülöp Simon, ellenőr Berger Samuél tanácsosok Diamantstein Dezső, Goldstein Dezső, Rosenbaum Izrael és Mermelstein Salomon.

A timisoarai Zsidó Nemzeti Szövetség helyi csoportja szerdán este a szokásos diennel során a Sivat 15-i fák ünnepét ünepezték meg, amelyre meghívták Löwenkopf Kálmán orvosai főrabbit. Az ünnepély Drechsler I. a helyi csoport vezetője nyitotta meg lendületes szavakkal. Majd Löwenkopf főrabbi tartott magvas szép beszédet, amelyben méltatta a zsidó ünnepek fontosságát a népi életére. Egy fiatal hölgy heber felolvasásának is nagy sikere volt. Az est élénkszerű lefolyása minden résztvevő számára emlékeztetes marad.

A somcuta-mare-i Misnaajoz egyesület az újonnan épített saját imaházában rendkívül jólsikerült szíjuni-ünnepélyt rendezett Halpert Armin főrabbi nívós beszéddel buzdította a megjelenteket intenzív tanulásra. Majd a jelenlévő Müller Lipót nireusul-mare-i főrabbi tartott nagy betekéssel fogadói beszédet. dr. Gál Sándor, hitközösség elnök, a hitközösség nevében szólalt fel, aki a közönség lelkesen ünnepelt. Harstein Mihály rámutatott a továbbiharmónikus együttműködés fontosságára. Az ünnepély sikeres megrendezéséért Steinberger Dezső gondnokot illeti elismerés. Az új imaház beavatkozására nagy sikerrel zajlott összejutás.

Sabotica zsidó társadalom már régóta nélkülözte egy komoly, minden irányt átfogó ifjúsági kultur egyesület hiányát. Ezt a rést igyekeztek betölteni azok, akik új életre hívták a régóta szünetelő ifjúsági kultüregyesületet, a Makabeát. Az egyesület, melynek vezetősége tisztában van azzal hogy értékes és céltudatos munkát csak egységes és jól megszervezett mozgalom hozhat, közös platformon, egy táborda tömörítette Sabotica zsidó fiataliságát. Az egyesület e hó 16-án tartotta tisztújító közgyűlést, ahol a következő vezetőséget választották meg: Elnök: Kaufmann László, alelnök: Balog Dávid és Róvész Imre, titkárok: Szegedi Ferenc és Weisz József pénztárnok: Román Magda könyvtárnok: Kertész Gizé és Timár Amadé. — házmagy: Klein Nathan és Löbl István. A vezetőség tagjai lett meg: Krishaber László, Sólyom István Schwimmer Erzsé és Fenyves Baruch. A bíráló bizottság elnöke: Havas Vera, a végalmi bizottság: Román Magda.

Az auidi WIZO-otthonban Benyovits Mórna a WIZO pénztárnoknéje tea-estélyt rendezett, amelyen az egész város zsidósága résztvevett. A tea-estély keretében Klein József, novelláját olvasta fel.

A cluji orth. hitközösségekben egyre erősebbtört hódít az a gondolat, hogy a zsidó nevelésből kiszorított gyermekek részére megfelelő nevelő intézmények létesítésének. A hitközösség e célból bevételeinek egy részét állandóan a Herskovits Imre alelnök, Salomon Jakob „Barzel”, Vigdorovits Izso és Landesman Lajos előjárósági tagokból álló Restaurációs bizottság rendelkezésére bocsátja. Ezideig ilymódon több mint 600 ezer lei gyűlt össze és a bizottság már meg is vetett 150.000 leget, hogy a hitközösség elemi iskolai nagy telken zsidó óvodától kezdve a liciumig, továbbá elsőrangú Talmud-Tóra intézménnyel felépítsen és kifejlesszen. A cluji hitközösségi vezetőség fenköl szellemi elgondolása, amellyel a zsidótlanság veszedelmété jutott apró gyermekememetől ment megmenteni igyekszik, a legnagyobb elismerést kell kiváltása a zsidóság minden rétegeiből és arra kell ösztönözni minden nemesen gondolkodó zsidó embert, hogy áldozatkészségével tegye lehetővé, — hogy ezek a nagy zsidó centrumban nélkülözhetetlen nevelő-intézmények minnió hamarabb fedő alá jussanak.

A timisoarai Hezamin dal és kultüregyesület a hó 15-én szombat este főnyes bankettet rendezett a második kerületi Társaskörben. Ez alkalommal leplezték le ünnepélyes keretek között azt a Tal-őt, amelybe művészi módon, lyrá alakulatban gyűjtötték össze a zászlóavató ünnepségen megváltott zászlóságeket. A kétszáz terítő kes banketten az első beszédet dr. Wiener Mór, az egyesület ügyésze tartotta, majd Sio Imre leemelte a leplet az emlékműről. A kép, amely a résztvevők elé tárult viharos tetszést váltott ki. Ezután Nyiri Jenő vezérigazgató, a Hazamir érdemudis elnöke emelkedett szólamra. A zenekultúra szépségeit, értékét, és jelentőségét méltatta Nyiri Jenő emelkedett szellemi beszédében és hangsúlyozta, hogy a zene a maga átfogó melegségével és szépségével átfogja hidalni a lefogja győzni azokat a gátlakat melyek az embereket és azoknak kulturvilágát egymástól elválasztják és egymással szembehelyezik. A frappáns lelkesítő beszéd után felharsant Grünzweig „Szeu searim” című dala Fischer Samu karnagy kitűnő vezetésével. A férfilar azután Gounod Katona korusát adta elő heber szavakkal, amelyet dr. Rosenberg Oszkár int. Ezután szóló énekek következtek. Grünwald Sándor tenorja, — Dénes Ernő basszusos, Weil A. kántor baritonja nagy tetszést aratott. Az énekszámoknál a zongorakíséretet dr. Friedmann Andor látta el nagy precizitással. Az üdvözlő beszédet sorát Vermeš Ernő, a Zsidó Nemzeti Szövetség elnöke nyitotta meg. Dr. Pap Illés, liciumi tanár a zsidóság szervezéséről beszélt. Hasonlóan szólalt fel: dr. Rosen thal Mór is, majd Kauffel Ernő mondott köszönetet az üdvözlőkért. Végül Kugler Zsigmond a EKL aranykönyvével gyűjtött

vasárnap tartotta tisztújító közgyűlést. Löffler Béla, az eddigi elnök lemondott tiszt ségéről, amit sajnálatlalt veti a közgyűlés tudomásul. Egyhangú lelkesedéssel, a lelépő elnököt örökös diszcolnuknek választották meg. A megválasztott elnöki helyre dr. Löffler Gézát választották a lelépő elnök szeretnek és közbecsülésnek örövendő fiát. Alelnökök lettek: Manheim Lajos és Stern Vilmos. Választmányi tagok: Löffler Béla, Auscher Viktor, dr. Blum Gyula, Berényi Sándor, dr. Deutsch Pál, Feuerlicht Mór, Feuerstein Ödö, Haasz Ignác, Kálmán Sámuel, Letter Mihály, Lustig Ferenc, Lieber Lajos, dr. László Hugó, Lengyel József, Merki Arnold, Neumann Sándor, Oberländer Ferenc, Reiter Károly, Sio Sándor, Steiner Sándor, Szamek Adolf, Schönberger Ede, Ungvári Izsef, Vermeš Ernő, Vásárhelyi Béla, Weisz

indított a résztvevők között, mely szép eredménytel járt.

A pozsonyi orth. Központi Iroda Benes köztársasági elnöknel, Prága. Az elhunat ten a szlovenszkoí orth. Központi Iroda delegációja tiszteltt Benes köztársasági elnöknel. A küldöttség tagjai: Schreiber Akiba pozsonyi főrabbi, Pappenheim Zidori irodai elnök Ehrenfeld alelnök és Schwartz főtítkárok voltak. Dr. Benes köztársasági elnök szívélyesen fogadta a küldöttséget és barátságosan elbeszélgetett velük és további jóakaratairól biztosította őket.

Vel. Kikinda cionista szervezet nemrégiben tartotta meg választói közgyűlést, amely a következő vezetőséget választotta: Elnök Kemény Arnold, alelnökök: Kolta Adolf és Kaufmann Károly pénztárnok. Gottfried Károly, titkárok: Rabbinovia Dávid és Boschan Jakab, KKL, biztos: Singer Vratosláv, KH, biztos: Dr. Darvas Mirko, házmagy: Schönberger Árpád, könyvtárnok: Bergenthal Ernő. A választmány elnöke: Dr. Silberberg Géza, alelnökök: Voticki József és Vázsonyi Leopold, pénztárnokok: dr. Fellner Jenő, titkárok: Vafuszsi Simon és Keimer Béla, KKL biztos: László Maron, KH, biztos: Wöhlmann László, felügyelő bizottság tagjai: dr. Kemény Jenő, Müller Emil és Deutsch Franja.

Kemény Arnold nagy beszédben foglalkozott a zsidóság helyzetével, életével, téve, hogy a helyi szervezet is minden erejével a zsidóság és a cionista eszme szolgálatában igyekezn fog a legnagyobb teljesítményt végezni.

A szlovenszkoí Mizrahi Tóraakcióiról írott tudósításunkban tévesen került be Singer rimaszombati rabbi neve. (K. V.)

WIZO gyermek-délután Gherlan, Vasárnap délután tartotta meg Gherlan Fischer Józsefné az idény második gyermek-délutánját. A szépszámban megjelent gyermekek különösen a már nagyobbak között (keves haladta meg köztük a 8-10 évet) nagy izgalom uralkodott. Kipurula igazoltan várak a „misor” megkezdését. A lakás egyik szobába rögtönzött színpad volt felállítva. A házikissasszony a 10 éves Mimi egy héberről magyarra fordított mese felolvasásával nyitotta meg a műsort, a hallgatóság tapsal honorált a kis felolvasónőnek. Ezután Gelb Evike (Dej) lépett a színpadra balett táncával meglepő kecsesség és biztonság volt mozdulataiban. Goldstein Baba és Fischer Juci heber nyelven előadott páros jelenete következett: Az orvos és beteg. Tiszán kiejtett heber szavak hangzottak el a két gyermek szájából. Majd Schwart H, Schönthal Zsófi, Weisz Evi Hirsch Judit, Gelberman Szari, Spitzer Szromán, magyar és német verseket szavalták: Kedves volt Fenyvesi Ági és Friedman Tibi páros jelenete. Eliskovits Juci heber dalával és a kis Goldstein Rufi jiddis dalával arattak sikert. Fischer Irénke román nyelvű monológja általános tetszést keltett és végül Hirsch Judit és Goldstein Rufi táncduettje zárták be a programus előadást. A műsor befejező száma az uzenná általános siker mellett zajlott le.

A timisoarai IV. ker. oradox hitközösség vasárnap tartotta tisztújító közgyűlést. Löffler Béla, az eddigi elnök lemondott tiszt ségéről, amit sajnálatlalt veti a közgyűlés tudomásul. Egyhangú lelkesedéssel, a lelépő elnököt örökös diszcolnuknek választották meg. A megválasztott elnöki helyre dr. Löffler Gézát választották a lelépő elnök szeretnek és közbecsülésnek örövendő fiát. Alelnökök lettek: Manheim Lajos és Stern Vilmos. Választmányi tagok: Löffler Béla, Auscher Viktor, dr. Blum Gyula, Berényi Sándor, dr. Deutsch Pál, Feuerlicht Mór, Feuerstein Ödö, Haasz Ignác, Kálmán Sámuel, Letter Mihály, Lustig Ferenc, Lieber Lajos, dr. László Hugó, Lengyel József, Merki Arnold, Neumann Sándor, Oberländer Ferenc, Reiter Károly, Sio Sándor, Steiner Sándor, Szamek Adolf, Schönberger Ede, Ungvári Izsef, Vermeš Ernő, Vásárhelyi Béla, Weisz

Hétről-hétre

Varsó. A városi tanács elhatározta, hogy egy ucca nevét rabbi Beris Meiselsről nevezi el, aki az 1836. évi lengyel felkelésnél nagy érdemeket szerzett. — Az NZO szervezői nagyszabású ülést akartak tartani Jabotinsky közreműködésével és részvételével. Tekintettel azonban arra, hogy jelenléte Londonban kívánatos, a kongresszusokat elhalasztották.

Lóma. A napokban foglalja el a milánói főrabbi ezeket Dr. Gustavo Castelbiognesi, amely múlt év aprilisában üresedett meg Alessandro Da Fano főrabbi elhalálozásával. Dr. Castelbiognesi legutóbb a paduai hitközség főrabbija volt. Több mint huszonöt éves rabbi-múlt áll mögötte, amelyet részben Olaszországban, (Cuneiban és Ferrarában) majd Tripolisban töltött el. A milánói hitközség, a második legnagyobb hitközség Olaszországban, a római után. Az új főrabbi beiktatása nagy ünnepségek keretében történt a nagy milánói zsinagógában.

Páris. A Galerie Niveau-ban megnyílt egy mekkai német művészek. Fred Ullmannak kiállítása. A kiállító művész sok párisi témájú képet állított ki, ameleket kifüggő illusztráció, képek között akvarellék is vannak és grafikai rajzok.

London. A György- királyi jubileumi erdő létesítésére alakult komité felhívta bocsátott ki, amelyben felkéri az angol közvéleményt, hogy adakozzék az erdő céljára a melyet nagy nemzeti parkká fognak kiegészíteni az elhunyt király emlékére. Jegyzéseket április 3-ig fogadják el. — Felix Warburg felesége, a Hadassa 25 éves jubileuma alkalmából, melyet február 13-án ünnepelték, 25.000 dollárt adományozott a Hadassa kórház javára.

New-York. Rabbi Meir Berlin, M. Saragai és Ilze Warburg megérkeztek. Rabbi Meir Berlin a Mizrachi 25 éves fennállásának évfordulójára alkalmából résztvesz a washingtoni ünnepi ülésen. Saragai néhány hónapot tölt az Egyesült Államokban, ahol a Hapoel Hamizrachi fogja szervezni. Ilze Warburg a Hadassa ifjusági allíjja ügyében fog fordulni az USA-ban.

Berlin. A „Judenkammer“ című szélsőséges uszító hecc-lap azt írja, hogy Gustloff meggyilkolása után a német kormány tegye felelőssé az egész német zsidóságot és ha még egy ilyen eset előfordul, a német zsidók hasonló gyilkossággal bosszúja meg magát.

Danzig. A szabadállam szenátusa elhatározta, hogy a „Judengasse“-t Speicher-gasse-nak nevezi el.

ELJEGYZÉS — Arthur Benovits, a michaloveci Zeire Mizrachi elnökének Nelly Fenereisen (Leles) kisasszonnyal történt eljegyzéséhez szívből gratulál a michaloveci Snif Torah w. Awodah, a Snif Mizrachi, a Hapoel Hadati, és a Plagath „Mohliwer“.

Dr. Löwy Ferenc halálához. Legutóbbi számunkban megemlékeztünk arról a nagy csapásról, amely Dr. Löwy Ferenc taigumuresi főrabbit érte szeretett nejeinek tragikus gyors elhalálozásával. Tudósításunkat ki kell még egészítenünk azzal, hogy az említtett főrabbinak kívül dr. Weinberger Mózes clujji főrabbi is tartott gyászbeszédet. A bibliai nagyszasszonyok jóságát és lelki nagyságát sugárzott ki az elhunyt egyéniségéből. A cionista eszmének is mindenkor lelkes híve volt és gyermekeit is ilyen szellemben nevelte. Két lánya Schöffler Bernátné és dr. Löwy Margit a nők palesztinai munkájában is élen részt vesznek. — Fiait, dr. Löwy Béla orvos, dr. Löwy Miklós ügyvéd édesanyjukról örökölt szeretettel érdeklődnek a zsidóság minden problémájára ránt legazi zsidó anya volt, aki nemcsak gyermekeinek, hanem az egész város zsidóságának élt a férjének haromévtizeden át jobban rosszban tartató ádottlelkű felesége volt.

Misajuttatották a clujji „Zsidó Növegylet“ teltét

Ugy Clujon, mint egész Erdély zsidóságát élenként foglalkoztatja az a kisajuttatási per, amelynek igen érdekes előzményei vannak.

A clujji Albina bank egyik épületében van elhelyezve a „Principesa Ileana“ magániskola, amelynek tőzsomszóságában van a clujji „Zsidó Növegylet“ néhány mintaintézménye így a Napközi Otthon, Aggóknémező és Arvaház, amelyet annak korát meghazudtoló kiváló előnkője, akinek nevét is viseli egyébként a nagyszerű intézmény, a fáradszatólan öv. Neuberger Zsigmondné vezet évről-évre.

Ennek a körülmény 4000 négyzetméteres területre vonatkozólag az illető intézmények tudta nélkül kisajuttatási kérvényt adott be a „Principesa Ileana“ iskola és a miniszter az érdekeltek meghallgatása nélkül úgy döntött, hogy a kisajuttatás végrehajtható.

A dolog ilyenképpen való fordulata óriási feltűnést és megütközést keltett a clujji zsidóság körében, mert 150 gyermekről, az aggókházáról és a Napközi Otthon-jövőjéről van szó, s ha sikerülne a kisajuttatás, pótolhatatlan veszteség érne a clujji zsidóság eme országos jelentőségű intézményeit. Február 24-én tartották meg a tárgyalást, amelyet az intézmények kérelmére rendelt el a bíróság Megbízást nyertek a képviselőre dr. Sebestyén József, dr. Klein Miksa, dr. Spitzer József és dr. Pistiner Abraham, akik teljes jogi felkészültséggel az ügynek teljes ismeretével és a legnagyobb önzetlenséggel és ügyszerelettel képviselték a sérelmet szenvedő intézményeket a kisajuttatási bizottság előtt.

A kisajuttatási bizottság hétfőn délután tartotta az ügyben az első tárgyalást és kimondta, hogy a 3 milliórd is többre becsült telekért az állam 800 ezer lejt hajlandó fizetni.

A Zsidó Növegylet képviselője, Spitzer József dr. megfélemlítette a határozatot, hivatalozott, hogy a kisajuttatás egy régi jótékony intézmény létét fenyegeti s hogy a megállapított kisajuttatást ár lehetetlenül esékély.

Roosevelt elnök üdvözölte az amerikai Mizrachi konferenciát

Washington. Franklin D. Roosevelt, az Egyesült Államok elnöke melezhangú levélben üdvözölte a február 17-én összeült mizrachi konferenciát. Az üdvözlő levélben többek között ezt írta az elnök: A vallás mindenkor nagy szerepet játszott az emberiség történelmében. Ez főképpen a zsidókra vonatkozhat. Történelmük kezdete óta — írja Roosevelt — a zsidóság vallási vezetői világrésztelében is nagy emberek voltak, akik népket úgy jó, mint rossz időkben, boldog korszakban, épen úgy mint ádottlelkű idején, összetartották őket.

HÁZASSÁG — Öv. Löwinger Lázárné clujji főrabbiné leánya Masa és Pál Sándor (Cluj) március hó 1-én, vasárnap tartják egybekelési ünnepélyüket Clujon Cal. Regela Ferdinand 55. sz. alatt. (M. k. é. h.)

ELJEGYZÉS. Kohn Bözskét (Oradea) eljegyezte Schwartz Béla (Oradea). (Mindenkülön értesítés helyett.)

Most vásárolhat szenzációs olcsón a LONDON kötődében

Zsidó humor

AMIT A RABBI NEM TILTOTT MEG

Az erdélyi rebek közötti veszekedések re jellemző a következő eset. A megosztódott orth hitközség két rabbiá állandóan verseng vallásosságban és vallási viszonylatban a hívek is harcban állnak egymással.

Nemrégiben az egyik hitközségi tag mezt hívta ebédre a másik hitközség tagját. Az el is ment, de nem akart nála enni.

— Miért nem eszel? kérdezte a házigazda.

— A rabbi megtiltotta.

— Ezt te mondd, hiszen látom, hogy a mulkork egy tréfi vendéglőben étel.

— Azt nem tiltotta meg a rabbi.

AMIBŐL NEM LEHET MEGÉLN.

A kis hitközség elnöke új alkalmazottat akar felvenni és a következő proposíciót teszi neki:

— Maga kap majd mint hitközségi melző havi 500 lejt, sófar fuvasáért 100 lejt, a templom rendbentartásáért kap szintén 100 lejt, a gyertyagyújtásáért kap 100 lejt, azokivül ha a halottakkal is foglalkozni akar, férjhalottáért kap 100 lejt, nő halottáért kap 50 lejt. Megértette?

— Igenis. De ha szabad tudnom, hány tagból áll ez a hitközség?

— Harminckét tagból.

— Nahát ha az egész hitközség kifal, akkor sem tudok ebből a fizetésből megélni!

NEMFS ÓHAI.

Ketten a feleségeikről beszélgetnek. Azt mondja az egyik:

— Egy öröm, amilyen feleségem van nekem. Már hétkor felkel, kipuccolja a ruhámat és a cipőmet, aztán reggelt készít, aztán kitakarítja a lakást és elmegy bevásárolni. Mikor dében hazatövek, az ebéd már ott párolog az asztalon és hogy főz, hogy vizgáz rám.

Elhallgat egy pillanatra, aztán felsóhajt:

— Adja az Isten, hogy ilyen rendes legyen a második feleségem is.

WIEN IST DOCH — WIEN

Két jóbarát találkozik Bécsben a Kärtner-Strassen.

— Te itt — kérdi az egyik — mit keresel te itt?

— Hagyd el, sok dolgom, hajom van.

— Na, mi?

— Hát tudod, én most állandóan Brünnerben lakom.

— Azt tudom.

— Nahát, a mulkorkóban beteg lett a feleségem. Azt ajánlották, hogy vigyem el Prágába, ott jó orvosok vannak. Felpakkoltam, elvittem Prágába, betetttem egy szanatóriumba, jöttek az orvosok, de a feleségem csak beteg volt továbbra is.

— Nagy baj.

— Na igen. Erre azt ajánlották, hogy hozzam el Bécsbe. Mégis Bécsben vannak a világ leghíresebb professzorai és a levest szanatóriumok is elsőrangúak.

— Erre te?

— Felpakkoltam, elhoztam Bécsbe, betetttem egy szanatóriumba, jöttek a híres professzorok és a feleségem három nap múlva meghalt.

Elhallgatott egy kicsit, aztán hamiskásan hirtelen visszafordult hozzá:

— Mert tudod, barátom, Wien ist doch Wien.

MULT ÉS JELEN

Die alten haben ein Weisssen ohne Wissen, wir haben das Wissen ohne Gewisssen.

PÁSZTOR-NYOMDA ORADEA.

NÉPÜNK

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL.
ORADEA
Strada Iosij Vulcan No. 4.
Telefon: 440.

ZSIDÓ HETILAP
Főszerkesztő: Felelős szerkesztő:
Wassersztrom Sándor - Leitner Zoltán

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Beholdóné: Hitközségeknek és vállalatoknak 500, magánosoknak: egész évre 300, félre 160, negyedévre 85 lejt. Kijelölő: 120-80, 45, 25 lejt, 180, 95, 50 dinár, 25-15 Pengő, 10-6 Dollár.

HÁMÁN nem halt meg

A Megiláh szerint Hámán, Alasvénus király tanácsadóját felhúzták egy fura mind a fiz hiával együtt. Es a perzsa zsidóság megmenekült a kiirtás retinót jádumától. Es mi zsidók évezredek óta boldog örömmel olvassuk purim ünnepe, hogy miképpen pusztult el a zsidók legnagyobb ellensége és milyen csodával határos módon mentette meg életét az akkort zsidóság. A múlt tavóli kődbe vesző Hámán nem mőszöi alak és nem ismeretlen ellenség, mert egy ereszűk, sajnos görnyedt és sokat próbált hánukon, hogy a hamáni osztorcsapások nem szűnnek meg és Hámán nem halt halál a börtön. Es fiz ha sem mult ki, mert Hámánnak milliónyi lra el most e földön s mi közöttük élünk és szenvedjük a gyűlöletnek minden keserves súhnyását.

Hámánok, mintha a technika százada futószalagon gyártotta volna őket. Hihetetlen tömegben szaporodtak el és legtöbb birodalmában innar három éve úzi, hajszolja, írja ki a zsidó szazereket. Hámán újra éledt és ha hánnek a lélekvándorlásban, akkor azt kellene valljuk, hogy Hámán újra éledt és hiltir földi alakjában új tovább tarhozatos életet.

A milliónyi Hámán mellett azonban igen kevés a Mordechaj és még kevésbbé a remény arra, hogy megmenekülünk. De vannak még csodák és minden keserűségünk dacára hánnek kell a csodákban. Nem esüg gedhetünk el s nem mondhatjuk, hogy vesze van már minden. A sdei veszet sebeknek dik milliónyi zsidó feje lelett. A hitországok beléi témlényü zsidó kinszenvedése mellé ot látjuk három és fél millió lengyel testvéreink pokoli kínjait, a vágatási „falommal, gazdasági elnyomással, pogrommal és egyebekkel kapcsolatban. Es . . . De minek is részletezzük, hogy merre és hány milliónyi Hámán éledt újra haló porából és állja el lángpallossal és a gyűlölködés égig erő piros lángjával, a zsidóság vetinjt.

Nem kell és nem is szabad, hogy tekintetünk elrevedezzen a multba, amikor magunk elé akarjuk képzelni a régi Hámán képét. Csak az uságokba kell betekintenünk, csak a szomszédországból jövő híreket kell meghallgassuk és akkor látni fogjuk, kell meg, hogy Hámán új van, újraéledt. Akkor megvívta harcát vele, a zsidó Mordechaj és a szépséges Eszter. Mi hisyünk abban, hogy még vannak most is Mordechajok és kell történni csodáknak, mert a perzsa zsidóság ártatlansága mellett, semmivel sem vagyunk bánosebbek mi sem csak a gyűlölet s irigység köhöt: rémhírei akarják tönkreszlányítani egész létünket, a mienket és gyermekeinket.

Higyjünk abban, hogy csodáknak kell jönni, mert ha nem hinnénk, ugy kibíhatatlan volna a lét annyi Hámán és annyi gyűlölet közepette.

A faj nevében gyilkolni is szabad...

Újra meggyilkolt egy zsidót a berlini Gestapo

A nürnbergi törvény áldozata

Berlin. Megrendítő gyilkossággal szaporította a Gestapo, német titkosrendőrség borzalmas működésének halálos eredményeit. Néhány nappal ezelőtt letartóztatták Fritz Baron berlini zsidó lakóst fajgyalázás vádjával, noha árja feleségével jóval a nürnbergi törvények életbeléptése előtt kötött házasságot. Napokig semmit sem hallott férje sorsáról, majd február 25-én a titkos rendőrség részéről kis látást nyújtottak át Fritz Baron feleségének. A ládában férje hamvai voltak. Mindössze annyit közöltek

vele, hogy férje a rendőri kihallgatás alatt „hirtelen“ meghalt. Természetesen senki sem hiszi, hogy Baron halála oly „hirtelen“ történt, mint ahogy azt a rendőrség közli. Ebben az esetben ugyanis a holttestet ki kellett volna szolgáltatóknak az övezgynek. Hogy ez nem történt meg, hanem csak porait adták át, ez csak azért történhetett meg, mert a rendőrség szükségesnek tartotta eltüntetni azoknak a kizsákolnak a nyomait, amelyek Fritz Baron halálát előidézték.

Vaida volt miniszterelnök helyesli, hogy a zsidók egységbe tömörülnek

Bucuresti. Vasárnap Galatiban nagygyűlést tartott a „Frontul Romanesc“ Vaida Voievod Sándor volt miniszterelnök pártja. Vaida több ezer paraszt előtt beszélt, de már nem követi teljesen a numerus váltócsikusz eszméjét. A román munka elsőbbségéről szónokolt, majd a parlamentáriszmus „esodjéit“ eszette. A trósztok bűneit so roltta fel és végül felhív mindenkit a Fron-

tu Romanesc-hez való csatlakozásra. A zsidókra vonatkozólag kijelentette hogy helyes li, a zsidóknak, egységbe zsidó frontba való tömörülést. Hitlerrel kijelentette a beszéd külpolitikai vonatkozásu részében, hogy „megmentette az európai civilizációt, a kommunista veszedelemtől“.

STEPHEN WISE, az amerikai zsidó kongresszus elnöke harcot hirdet a német áru-kivitel ellen

Newyork. Az amerikai zsidó vezető körök osztatlan szeretettel fogadták a Herbert Samuel féle delegációt, amely tudvalevőleg a német zsidóságának lehetőleg Palesztinába való kitelepítését tűzte ki célul. Amikor a delegáció eltávozott Amerikából, mérvadó zsidó körökben komoly aggodalom merült fel többirányban a delegációt illetőleg. Kifogásolják, hogy magániniciatívából történt és nem illetékes fórumok kezdeményezték. A másik az, hogy ellene vannak egy a Joint körében, mint a cionisták között egy új akulat létesítésének, ahogy azt Herbert Samuel tervezi. Ezek a kifogások már nem peznek titkot a világ zsidó közvéleménye előtt és nagy feltűnést keltett Louis Wnek az amerikai cionista szervezetének kritikája, amelyet a zsidó gresszuszt előkészítő bizottság párt mondt.

Újában Stephen Wise, az amerikai zsidó kongresszus elnöke, emelte fel szavát a Samuel akció ellen. Egyik ülésen élcső szemehelyezkedett a tervvel szemben. Az amerikai zsidók nem tekintik föléltakúnak, a gazdag német zsidók megmentését. A mi célunk a zsidó becsület megmentése és a zsidók életbiztonságáról való gondoskodás. Harcom: foglalk minden terv ellen, amely közvetve, vagy közvetlenül a világpiacra, német árukkal való árasztását tűzte ki célul. Dr. Frank Bohn, az amerikai zsidó vezére esztelenségre, hogy a mai telepít